

PERSONĪBA.

Kuldīgas novada domes priekšsēde **Inga Bērziņa** – dzimtās vietas patriote, trīs dēlu mamma, vecmāmiņa, aizrautīga ceļotāja, prasmīga vadītāja un politiķe.

➔ 6.-7. lpp.

Labās atsauksmes par ekskursijām, ko ar *Rumbabusu* Kuldīgā vada gide **Inga Trumsiņa**, arī *Kurzemnieku* rosināja pilsētu iepazīt no cita skatpunkta.

➔ 9. lpp.

Pensionāre **Emīlija Kniploka** 20 gadus vadījusi Ēdoles pagasta invalīdu biedrību. Viņa potējusies pati un mēģina arī pārliecināt citus.

➔ 5. lpp.

FOTOKONKURSS

Adventes vainags mūsmājās

Aicinām piedalīties fotokonkursā *Adventes vainags mūsmājās*.

Pašdarināto vainagu attēli līdz 14. decembrim jāšūta e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

Var pievienot īsu aprakstu, kā ģimenē svinat Ziemassvētkus. Neaizmirstiet norādīt vārdu un uzvārdu! Trīs oriģinālāko darbu autori saņems mēneša abonementu *Kurzemnieka* elektroniskajai versijai.

Piektdien, 26. novembrī:

- Vēl viens rotaļlaukums.
- Mūsējie Latvijas volejbola čempionātā.
- Fotografēšana kā vaļasprieks.
- Kas jauns Skrundas pusē?
- Kuldīga, Parīze un UNESCO.

Latvijas svētkos – četras meitenītes

Zanei Kancerei-Švarcai no Pūres 18. novembrī piedzima meitiņa Šarlote Emīlija, kura bija arī šigada 500. mazulis Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā.

18. novembrī Latvijas 103. dzimšanas dienā Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā pasaulē nākušas četras meitenes, tostarp sagaidīts 500. mazulis.

Kuldīdzniece Dace Zeltiņa ar meitiņu Stefāniju, raņķeniece Ieva Apine ar Anniju un talseniece Laura Grenevica ar Viktoriju.

Dzemdību nodaļā darbiena iesākās agri, jo piecos rītā kuldīdzniecei Dacei Zeltiņai piedzima meitiņa Stefānija (3705 g smaga un 54 cm gara). Nedaudz vēlāk 6.45 pasaulē ieradās Annija (3540 g un 54 cm), un Ievai Apinei no Raņķu pagasta tas ir otrais bērniņš. Māmiņa saka: „Meitai dzimšanas dienā vienmēr būs brīvdiena. Būs arī salūts. Vai nav forši?” Ievas vecākajai meitai Alīzijai būs divi gadi. Savukārt šigada 500. bērniņš – Šarlote Emīlija – piedzima 12.33 (3500 g un 53 cm), un Zanei Kancerei-Švarcai no Pūres tas ir trešais bērniņš. Abi vecākie dēli Rihards (14) un Emīls (7) dzimuši Tukumā. „Visiem bērniem

ir septiņu gadu starpība. Brāļi gaidīja māsiņu, Emīls izdomājis otro vārdu, sakt, ka tam jābūt tādām kā viņam, tikai meiteņu variantā – Emīlija,” smaidot teic māmiņa. „Ir liels prieks, ka meita par dzimšanas dienu izvēlējusies 18. novembri. Tagad mūsmājās valsts dzimšanas dienā būs dubultsvētki.” Vēl pēc kāda laika 13.15 Laurai Grenevicai no Talsu novada Valdgales pagasta piedzima Viktorija (2980 g un 50 cm). Mazulītēm pasaulē nākt palīdzējušas vecmātes Inga Losāne un Zane Japeniņa.

Nākamajā dienā priecīgajā notikumā ģimenes sveica Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa, slimnīcas

valdes priekšsēdis Agris Rozenfelds un dzemdību nodaļas vadītāja Natālija Gailīte. No pašvaldības ģimenes saņēma ziedus un Kuldīgas *Artavas* čaklo senioru darinātās lellītes. Meitenītēm, kuras nav no Kuldīgas novada, piemiņai tika arī sudraba karotīte, kas ir tradicionāla pašvaldības dāvana vairākus gadus un ko Kuldīgas novada bērniem pasniedz svinīgā pieņemšanā.

Šogad slimnīcā ir vairāk jaundzimušo nekā pērn, kad 500. bērniņš piedzima mēnesi vēlāk – 18. decembrī. Pērn kopumā bija 516 mazuļu.

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

REDZĒJUMS

Dziesmiņa
par priekuDaina
Täfelberga

Svētku koncerti aizritējuši, būs vēl nākamie – gan tikai virtuālā vidē lūkojami, gan klātienē, kā atkal ļauts.

Tomēr joprojām mieru neliek viens it kā nebūtisks izteikums vēl pirms Kuldīgas pašvaldības kultūras cilvēku organizētā Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienas koncerta vietnē YouTube un feisbukā. Kāda kuldīdzniece bija ierakstījusi, ka neesot jēgas to skatīties internetā, ja klātienē nedrīkst. Tā esot naudas izšķērdēšana, un iedzīvotājiem tas neesot vajadzīgs – labāk padomāt par slimajiem bērniem, kam nepieciešama palīdzība veselības atgūšanai.

„Sirsniņš sveiciens būtībā neko nemaksā un naudas izteiksmē nav izsakāms, bet var būt ārstējošs – nu, vismaz uzmundrinošs.”

Šī nu ir tā reize, kad taisnība laikam nav vis kaut kur pa vidu, bet abos galos jeb abās pretrunīgajās pusēs. Koncerts bija vietējo mūziķu patiesi sirsnīgs sveiciens savējiem valsts dzimšanas dienā: lieliem un maziem, slimiem un veselīgiem, strādīgiem un varbūt ne tik aizņemtiem. Tepat mājās, dzimtenē, dzīvojošajiem un kaut kādu iemeslu dēļ svešumā aizbraukušajiem. Nekāda lielā nauda šai pārraidei netika tērēta – par izšķērdību to diez vai varētu saukt, ja salīdzina, kādiem nolūkiem citkārt tērējam sūri grūti pelnīto.

No otras puses, taisnība, ka slimu bērnu mums ir daudz par daudz. Un palīdzība viņiem ir vajadzīga. Ļoti. Tik ļoti, ka viens koncerts par kultūrai paredzēto naudu nav pat ne tik, cik melns aiz naga, lai kaut nedaudz stutētu brūkošo veselības aprūpi. Šajā jomā traģiska situācija valstī bija jau pirms daudzziem gadiem, un tiešām Dieva brīnums, ka mēs vēl Latvijā turamies.

Varbūt tas dziesmu un deju prieks līdzējis? Atcerēsimies, ka Latvijas augšāmcēlšanos, tas ir, otro piedzimšanu, tieši ar dziesmoto revolūciju un gara, ne kara spēku izcīnījām. Tāpēc ir gan jēga tiešsaistes koncertiem, ja nevaram sanākt klātienē, lai tai sērgai neļautu izplatīties vēl vairāk. Prieka radīšana, sirsnīgs sveiciens būtībā neko nemaksā un naudas izteiksmē nav izsakāms, bet var būt ārstējošs – nu, vismaz uzmundrinošs. Ārstē pat tāda nieka dziesmiņa par prieku.

Nenoliedzu, ka bez farmācijas un dārgiem medikamentiem šodien ne vienmēr var izārstēt, kaut intervijās reāli cilvēki ir stāstījuši reāli brīnumainus gadījumus. Un man pašai nācies piedzīvot ko līdzīgu. Tāpēc esmu pārliecināta, ka ir jēga koncertiem arī tiešraidē, jo tos var noskatīties arī cilvēks ratiņkrēslā, kuram mājās vēl pirms pandēmijas ir noteikta vidēs nepieejamības dēļ.

Par Kurzemnieku

Tagad, kad notiek preses abonēšana nākamajam gadam, uzrunājam bijušos kolēģus, jautājot, kādu viņi atceras darbu redakcijā un kādu saskata drukāto mediju nākotni.

Saglabāt uzticību jēdzienam godīga žurnālistika

Signe Šteinberga, Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes priekšnieka palīdzē, pašlaik auklē meitiņu:

– Darbošanās *Kurzemniekā* man saistās ar vidusskolas laiku, kad kopā ar domubiedriem bijām tie, kuri izveidoja lappusi jauniešiem raksti, pirmie centieni. Labi atceros arī pirmo honorāru – četri lati! Skolniecei liela nauda. Un eiforijai līdzīgas izjūtas, apjaušot, ka tā pieaugušo dzīve ir kaut kur tepat, aizsniedzamā attālumā. No šodienas skatpunkta ļoti novērtēju uzmanību un laiku, ko ar mums, jauniešiem censoņiem, garās sarunās aizvadīja Inguna Spulniece, Edgars Liepiņš un citi žurnālisti. Vienmēr jutāmies redakcijā gaidī-

ti. Un sadzirdēti. Un ne jau tikai ar idejām par rakstiem vien. Mums bija iespēja piedalīties dažādos pasākumos – pat greznā Preses ballē Ēdoles pilī, tāpat Pilsētas svētku gājienā, atceros, ka arī avīzes uz ielas tirgojām svētkos.

Vēlāk studiju laikā vasaras mēnešos redakcijā praktizējās, rakstot arī par nopietnākām lietām. Intervijas ar radošām, interesantām personībām ir tās, kas patika vislabāk.

Tagad Kuldīgu iznāk apciemot, braucot uz laukiem Kurmālē vai pie mammās. Un, protams, tad ar interesi izlasu *Kurzemnieku*. Kuldīga ir uzplaukusi kopš laikiem, kad tur dzīvoju. Un, lai arī pagājuši vairāk nekā 20 gadi, kopš par mājvietu saucu Liepāju, aizvien, ejot pa mazajām ieliņām

vai staigājot gar Ventu, šķiet: tas nupat vien bija. Dzimtā pilsēta jau katram tikai viena.

Novēlu *Kurzemniekam* saules mūžu! Šajā laikmetā, kad vārda brīvība savā ziņā jau kļuvusi par nonivelētu jēdzienu, jo ikviens, kam nav slinkums, var rakstīt, teikt visu, kas ienāk prātā, jābūt stipram mugurkaulam, lai saglabātu uzticību jēdzienam *godīga žurnālistika*. Lai jums izdodas!

TRĪS PAR VIENU

Elektroenerģijas, degvielas, būvmateriālu cenu kāpums, mājāsēde, darbs tikai potētajiem. Kā to visu pārdzīvo būvniecības uzņēmumi?

ATKARĪGS NO KATRA APETĪTES

1. Pēteris Šneiders, SIA *Genus* valdes priekšsēdis:

– Mēs kā mazie būvnieki, kuriem nav megaprojekta un kuri iet savu ceļu – strādāt ar mazajiem pasūtītājiem, problēmas īsti neizjūtam. Daudz kas atkarīgs no tā, kāda kuram apetīte. Miljonus vērtiem projektiem parasti ir miljons problēmu. Slikti ir ar darbaspēku – tas gan. Tā ir ļoti

liela problēma, jo nav iespēju iesaistīt jaunus un mācīties griebošus cilvēkus. Man ir nākuši strādāt jauni puikas, bet pēc kāda laika aizgājuši prom – nav motivācijas apgūt mūsu amatu. Mēs maksājam algas, nodrošinām visas sociālās garantijas, bet vienalga daudzi paņem slimības lapu un labāk sēž mājās. Ir arī tādi, kuri pastrādājuši Rīgā un neizprot, ka

šeit ir pavisam cita maksātspēja, te ir pavisam cits tirgus. Jā, būvmateriāli kļuvuši dārgāki, bet te atkal mazajām firmām ir savs labums. Lielajiem būvniekiem, kas kāda objekta tāmi izstrādā vairākiem gadiem, pēkšņs cenu kāpums var radīt zaudējumus, jo izdevumi palielinās, bet tāmi vairs mainīt nevar. Mēs gan to varam, jo nav gadiem ilgu projektu.

NAV SKAIDRĪBAS

2. Oskars Ziemeļis, būvfirmas *PBA* vadītājs:

– Protams, viss radījies sekas, pārsvarā negatīvas. Arī objektu nodrošinājuma ziņā, jo daudzi klienti, tai skaitā privātpersonas, iepazē: baidās būvēt, atsakās no jau sarunātiem objektiem,

no darbiem. Ir problēmas arī ar pašreizējiem objektiem, jo līgumi ir noslēgti, bet gan būvmateriālu, gan degvielas cena kāpj. Pašizmaksas aug, un, lai ar visu tiktu galā, rodas problēmas. Nav skaidrības par nākotni, jo situācija valstī regulāri mainās. Tad tu

kaut ko drīkst, pēc laika vairs ne. Šis ir tas brīdis, kad jāsak domāt uz priekšu un būt prātīgiem. Situācijai jāpielāgojas. Redzot, kā cenas iet uz augšu, daudzi savus projektus iesaldē līdz brīdim, kad viss normalizēsies. Pasūtījumi tiek izbojāti.

INTERESANTS LAIKS

3. Toms Trubins, SIA *Būv-firma „Inbu”* valdes loceklis:

– Mēs strādājam kopš 2005. gada, un ir pieredzēts daudz kas, bet par šo jāsaprot – interesants laiks. Būvnieki vēl klusē, bet skaidrības nav nekādas. Rakstījām vēstuli Finanšu ministrijai, bet tās vietā atbildēja citi. Mūsu gadījumā ir tā: ja nekādu izmaiņu nebūs, visu objektu nodošana būs interesanta. Ir jāsaprot, kā sadārdzinājums tiks kompensēts, jo tas ir nenormāls: metālam – divas reizes, degvielai paši redzam, cik. Objekti ir ap-

draudēti, līdz ar to arī Eiropas Savienības fondu apgūšana. Būvniecība nav sods – tas ir darbs. Pasūtītājam jārisina, kā to kompensēt, un tas attiecas uz tiem objektiem, par kuriem līgumi slēgti pirms vairākiem gadiem. Būvnieks nav gaisrēģis, kurš var paredzēt, kas ar cenām notiks gadu pēc līguma noslēgšanas.

Problēmas ir arī ar darbaspēku, jo tas būvēšanas piedāvājums, kāds tirgū izmests, neatbilst cilvēku skaitam Latvijā, un tas, iespējams, arī ir iemesls cenu sadārdzinājumam. Visu laiku

nebija, ko darīt, un te pēkšņi tik daudz piedāvājumu! Būvmateriālu veikalos neko jau nevar dabūt. Kādreiz kādas vajadzības nokārtotajām stundas laikā, tagad tas aizņem dienu. Tas atstāj iespaidu uz termiņu.

Arī prasība vakcinēties devusi negatīvo. Ir tādi cilvēki, kuri potēties neies. Ne jau velti dzirdamas runas: ja šī prasība turpināsies, daudzi aizbrauks uz to pašu Zviedriju, kur visi ierobežojumi atcelti.

Alberts Dinters

FOTOKOMENTĀRS

Kā tad ir:
vajag to
masku vai
nevajag?

Lauras
Vilertes foto

RUNĀ SPECIĀLISTS

Kā samazināt izmaksas par elektrību

Gunārs Valdmanis, Latvijas Elektroenerģētiku un energobūvnieku asociācijas izpilddirektors

Šīgada rudens atnesis nepatīkamu pārsteigumu elektroenerģijas, dabasgāzes un apkures lietotājiem visā Eiropā – energoresursu vairumtirzniecības tirgū septembrī un oktobrī piedzīvots neparasti straujš, dažkārt pat vairākkārtīgs cenu kāpums. Tas jau sācis atspoguļoties mājāsaimniecību rēķinos.

Vēsture gan rāda, ka, visticamāk, ar tik augstām elektrības cenām Eiropas valstīm nāksies sadzīvot līdz pavasarim, – tad, beidzoties apkures sezonai un sākoties pavasara paliem, parasti gan pieaug elektroenerģijas piedāvājums, gan samazinās pieprasījums, šādi veicinot cenu stabilizāciju. Bet kā mājāsaimniecībām cīnīties pret šo izdevumu pieaugumu un pārziemot bez sāpīga trieciena budžetam?

Pirmkārt, ir vērts rūpīgi izvērtēt to, vai līgums ar elektroenerģijas tirgotāju atbilst jūsu vajadzībām, vispirms pārliecinoties, kad jūsu mājās veidojas vislielākais elektrības patēriņš. Ja darba laikā tas ir neliels un pārsvarā veidojas vakaros un brīvdienās, pilnīgi noteikti ir vērts apsvērt tādu līgumu, kurā elektroenerģijas cena piesaistīta biržas cenai, jo tā vienas dienas laikā dažkārt var atšķirties pat piekārtīgi vai desmitkārtīgi. Savukārt, ja darba laikā mājās uzturas daudzi un šajā laikā arī veidojas būtisks patēriņš, izdevīgāks var izrādīties līgums ar fiksētu elektroenerģijas cenu. Otrkārt, protams, vēlams atkārtota revīzija elektroierīču saimniecībā. To būtu vērts sākt ar ledusskapi, jo tieši laikus neatkausēts vai novecojis ledusskapis var iztērēt pat ļoti iespaidīgu elektroenerģijas apjomu, – pēc savas pieredzes varu apstiprināt, ka veca ledusskapja nomaiņa var palīdzēt ietaupīt pat 60–70 kilovatstundu mēnesī. Papildus šis noteikti ir piemērots mirklis pārbaudīt, vai kaut kur mājoklī nav palikusi nenomainīta kāda kvēlspuldze, un steigšus nomainīt to pret ekonomisko spuldzi, jo patēriņa atšķirība nereti mēdz būt pat desmitkārtīga.

Treškārt, ir vērts ieviest revīziju arī elektroierīču lietošanas ieradumos, piemēram, elektriskajā tējkannā karsēt tikai tik ūdens, cik grasāties izmantot tuvākajā laikā. Tējkannas un citu ēdiena pagatavošanas elektroierīču vietā vismaz tuvākajos mēnešos būtu vērts vairāk izmantot dabasgāzes plīti, jo lielai daļai šīs gāzes lietotāju ir izlīdzināts mēneša maksājums. Visai daudz elektrības patērē arī drēbju gludināšana, tāpēc pandēmijas un augstu cenu apstākļos, iespējams, ir vērts pārskatīt ikdienas drēbju klāstu un izvēlēties praktiskāku apģērbu, ko gludināt nav obligāti.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai Kuldīga, jūsuprāt, ir ģimenēm draudzīga pilsēta?

Evita Bādere, māmiņa:

– Man šķiet, ka jā – par ģimenēm tiek domāts. Taču Pilsētas estrādē gan teritorija tiek izdemolēta. Ejoj garām ar maziem bērniem, var arī dzirdēt, ka lielāki bērni tur runā rupji. Negribas iet ar pirmklasnieku, kurš visus tos lamu vārdus klausās. No vietām, kur varētu atpūsties ar ģimeni, prātā nāk kādas kafējnīcas. Zinu, ka kādreiz varēja iet uz muzeju, kur tika organizētas ģimeņu svētdienas. Vēl var kādu telpu noīrēt, bet tādas vietas, kur ģimenēm iet par velti, gan, liekas, nav. Kad laukā silti, ejam staigāt pa pilsētas parkiem, uz rotaļlaukumiem, bet šajā laikā gan nav tādu vietu, kur varētu atpūsties telpās.

Daniels Zemke, students:

– Kuldīga noteikti ir, jo šeit ir daudz skaistu apskates objektu. Galvenais ir tas, lai būtu, kur iziet pastaigā, būtu, ko apskatīt. Faktiski mums ir viss, lai pilsēta būtu ģimenēm draudzīga: gan pastaigu takas, gan dažādi pulciņi bērnu brīvā laika aizpildīšanai. Vienīgais, ko vēl vajadzētu: forši, ja būtu skatu tornis.

Ināra Iesalniece, skolotāja:

– Jā, ļoti. Mums ir tīra, skaista, sakārtota pilsēta. Ļoti mierīga un viegli izstaigājama. Ja jauna ģimene ar bērniem šeit dzīvo, tad viss ir sasniedzams pastaigu līmenī: skola, bērnudārzs, arī atpūtas vietas, piemēram, brīnišķīga peldvieta, kur vasarā atpūsties. Man liekas, ka Kuldīga tiešām ir ļoti draudzīga. Bērni var talantus attīstīt mūzikas skolā, mākslas skolā, sporta skolā – mums ir visas iespējas. Ja jāmin kaut kas, kā vēl nav, bet ko vajadzētu, iespējams, tā būtu slidotava.

Ingrida Paegle, pensionāre:

– Domāju, ka jā. Tas izpaužas tā, ka pašlaik pilsētā var redzēt ļoti daudz jaunu ģimeņu ar maziem bērniem. Daudzi bērni braukā pa ielām. Pats galvenais, lai pilsēta piesaistītu jaunas ģimenes: vajadzīgi dzīvokļi. Taču Kuldīga domā par ģimenēm, jo ir izveidoti un vēl tiek veidoti jauni rotaļlaukumi.

Vita Hermansone, Ventpils jaunrades nama direktore:

– Varu teikt par Ventspili, ka tā noteikti ir ģimenēm draudzīga pilsēta, jo ir ietves, kur māmiņas var braukt ar bērnu ratiņiem, ir dažādi rotaļlaukumi. Ja jāsalīdzina ar Kuldīgu, grūti pateikt, jo šeit uz bērnu laukumiem neesmu bijusi, bet domāju, ka droši vien arī Kuldīga ir ģimenēm draudzīga. Liepājas jeb gājēju iela jau ir piemērota visiem: gan jauniešiem, gan ģimenēm ar maziem bērniem, gan vienkāršai pastaigai. Galvenā lieta, kas pilsētu dara ģimenēm draudzīgu, noteikti ir darbavietas. Tikai tad, kad būs tās, būs nodrošinātas ģimenes.

Elīna Strāķe, māmiņa:

– Jā, ir. Man ir divi bērni, un beidzot tiek piešķirts arī vienreizējais bērna pabalsts. Daudzās pašvaldībās tas jau bija. Ja vecāki ir deklarēti, tad, piedzimis bērniņam, var saņemt 200 eiro pabalstu. Priecājos, ka arī Kuldīga par to padomājusi. Tas, šķiet, no šī gada tika akceptēts. Lai pilsēta būtu vēl draudzīgāka, pašvaldībai jādomā par plašākiem rotaļlaukumiem. Daudz kas jau ir attīstīts, bet vienmēr var vairāk un labāk.

Amanda Gustovska, Lauras Vilertes foto

PĒC PUBLICĒTĀ

Kāpēc ārste Zauere nepotējās?

Gatavojot rakstu par to, ka snēpelnieki satraucies, jo Nacionālais veselības dienests pārtraucis līgumu ar ģimenes ārsti Zandu Zaueri, viņai atsakoties vakcinēties pret Covid-19, pašas medīķes komentāru neizdevās iegūt, kaut gan *Kurzemnieks* gaidīja pie kabineta durvīm kopā ar pacientiem, arī uz izziņām viņa neatbildēja.

Kad raksts jau bija nodots tipogrāfijā, Z.Zauere izziņā atsūtīja savu komentāru. Tajā viņa atvainojas, ka nav atbildējusi aizņemības dēļ, jo abas ar māsiņu strādājušas arī brīvdienās. Daktare skaidro, kāpēc nevakcinējās: „Lēmums veidojās pēdējā gada laikā, kad analizēju to, ko esmu mācījusies, lasījusi pēdējos četros piecos gados.” Tālāk viņa uzskaita dažādu valstu un atšķirīgu zinātņu pārstāvjus, kuru darbu iespaidā ārstes lēmums tapis. Šie cilvēki pārstāv tādas nozares kā šūnu bioloģija, neiro psiholoģija, kvantu ģenētika, sirds matemātika u.c., minēts arī kāds vācu virusologs.

„Saviem pacientiem iesaku – pirms pieņemat kādu lēmumu, pārbaudiet, pārdomājiet to,” raksta Z.Zauere. „Man augstskolā mācīja cienīt mūsu skolotājus un tomēr piebilda, ka skolotāju (profesoru u.tml.) priekšā vajag noņemt cepuri, bet nevis galvu. Koku pazīst no viņa augļiem, pēc gadiem mēs redzēsim, kādi būs tie augļi šodien pieņemtajiem lēmumiem. Gribu novēlēt, lai mēs protam cienīt cita cilvēka izvēli. Mūsu dzīvei ir iedota līdzī instrukcija, pēc kuras vadīties, un tajā rakstīts, lai mūsu vārdi ir kā dāvana otram cilvēkam. Tos ņemt vērā es novēlu pati sev un arī citiem.”

NUMURA CITĀTS

„Katram ir brīži, kad šķiet, ka pilnīgi izsists pamats zem kājām. Svarīgi atrast sevī spēku, lai tiktu tam pāri, nostātos atkal uz kājām un ietu tālāk ar gaišu skatu un pozitīvu attieksmi, darot labu citiem,” saka Inga Bērziņa.

LASĪTĀJS VAICĀ

Būs ambulatorais centrs

„Kuldīgā, Liepājas ielā 15, kur agrāk bija *Swedbank*, uz ēkas pamanīju uzrakstu, ka tur atrodas *Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas Kuldīgas ambulatorais centrs*. Vai tas jau darbojas?” jautā kāda lasītāja.

„Vēl nedarbojas, bet rit sagatavošanās. Atklāšana plānota decembra sākumā,” sacīja SIA *Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca* sabiedrisko attiecību vadītāja Linda Rudzoga. „Sākotnēji te strādās oftalmologs (acu ārsts – red.) un otolaringologs (ausu, kakla un deguna ārsts). Tuvākajā laikā būs arī traumatologa, ķirurga un proktologa (resnās un taisnās zarnas slimību speciālista) konsultācijas un ultrasonogrāfijas izmeklējumi.”

Inta Jansone

Saslimstība ar kovidu strauji mazinās

Portāls *Data.gov.lv* vēsta, ka Kuldīgas novadā nedēļas laikā saslimšana ar Covid-19 samazinājusies uz pusi.

No 15. līdz 21. novembrim mūspusē saslimuši 54 iedzīvotāji. Nedēļu iepriekš tādi bija 115, tātad vērojams izplatības samazinājums. 15. novembrī (kopš jūlija) skaits bija 1936, nu tas ir 1990. Savukārt divu nedēļu kumulatīvais rādītājs (uz 100 000 iedzīvotāju) nokrities no 304 līdz 175.

Alberts Dinters

Seniorus var apciemot

Pēc māsēdes ir atcelts aizliegums apmeklēt Kuldīgas slimnīcas ilgstošas sociālās aprūpes centra iemītniekus. Iepriekš tas bija aizliegts, lai mazinātu kovida izplatību.

Tikšanās laiks jāsaskaņo pa tālr. 29375433 (darbdienās) vai 29355059 (vakaros un brīvdienās). Ja apmeklētāji nav vienā mājā dzīvojoši ģimenes locekļi, tad vienā ciemošanās reizē var ierasties viens cilvēks. Apmeklētājam jāuzrāda vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts. Tikšanās ļauna gan svaigā gaisā, gan atsevišķā telpā, visiem jālieto maskas. Viesi tiks reģistrēti apmeklētāju žurnālā. Lietām, kas atnestas iemītniekam, jābūt iesaiņotām viegli dezinficējamā materiālā. Aprūpes nodaļā atrodas 38 seniori.

Citās slimnīcas nodaļās pacientu apmeklējums joprojām ir aizliegts.

Inta Jansone

Latvijas lepnums – par palīdzību grūtos brīžos

„Viņa mani uzrunāja tviterī, viņas atbalsts bija neaptverams – nebiju ne pirmā, ne pēdējā mamma, kurai palīdzēts dzīves grūtākajos brīžos,” tā pieteikumā bija sacīts par bijušo kuldīdznieci, Anglijā dzīvojošo Ivetu Parravani (agrāk Kanaoli), kura valsts gadadienā saņēma *Latvijas lepnuma* balvu kategorijā *Cilvēks cilvēkam*.

Jau teju desmit gadus Iveta ir blakus mammām un tētiem – ģimenēm, lai palīdzētu pārvarēt depresiju. Nodibinot biedrību *Debesmanna*, ir sniegts emocionāls un praktisks atbalsts vairākiem tūkstošiem cilvēku. „Pati piedzīvoju pēcdzemdību depresiju un, kad sāku ceļu uz atveseļošanu, sapratu, cik tas tomēr var būt vientuļš. Man gribējās, lai citi nejostos vieni,” teic I.Parravani. *Debesmanna* rīko izglītojošas lekcijas un izstādes, samaksā terapiju tiem jaunajiem vecākiem, kuri to nevar atļauties, ir organizē-

jusi vairākas sociālās kampaņas: *Nepaliec vienatnē*, *Tutepatās*, *Estepatās*. Šogad pirmo reizi Latvijā notika Bērnu mentālās veselības nedēļa. „Atsaucība bija liela – skatītāji ne tikai Latvijā, bet arī citās valstīs, piemēram, Austrālijā, Beļģijā, Jaunzēlandē. Tas deva sparur turpināt. Pašreiz gatavojam programmas otrajai Bērnu mentālās veselības nedēļai, kas tiešsaistē notiks marta otrajā nedēļā. Būs arī kāds jaunums. Bez izglītojošām sarunām un intervijām būs arī mācības pirmsskolas pedagogiem,” atklāj I.Parravani.

Iveta dzīvo Londonā un ir kvalificēta terapeite, strādā gan skolā, gan privātpraksē. „18. novembrī saņēmu e-pastu, ka esmu nokārtojusi eksāmenu un pierēģistrēta organizācijā BACP*. Tā apvieno speciālistus: psihoterapeitus un terapeitus. Tagad esmu atrodama vienotajā sistēmā. Terapeites kvalifikācijas diplomu ieguvu šovasar, bet mācījos četrus gadus.

Latvijas lepnuma balvu kategorijā *Cilvēks cilvēkam* saņēma biedrības *Debesmanna* veidotāja, agrākā kuldīdzniece Iveta Parravani.

Arī pašlaik mācos, lai varētu vairāk strādāt ar bērniem. Ja viss ies raiti, šis diploms man būs nākamā gada maijā,” stāsta I.Parravani.

Latvijas lepnuma balvai šogad bija saņemts teju 250 pieteikumu par cilvēkiem, kuri ir īpašas atziņas vērti.

* *British Association for Counselling and Psychotherapy – Britu Konsultāciju un psihoterapijas asociācija*

Inta Jansone
Publicitātes foto

Ugunsdzēsējs nevar strādāt daļēji

Latvijas 103. gadadienā, godinot ieguldījumu iedzīvotāju drošības stiprināšanā, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Kurzemes reģiona brigādes darbiniekiem pasniegti apbalvojumi. No 27 cilvēkiem apbalvoti arī trīs mūspuses puīši.

Brigādes pateicība izteikta Skrundas posteņa ugunsdzēsējam (autovadītājam) kaprālim Kārlim Jaunzemam un vada komandiera vietniekam seržantam Romānam Bolsunovskim.

VUGD pateicība pasniegta Kuldīgas daļas ugunsdzēsējam (autovadītājam) kaprālim Kaspāram Vētram. Viņš dienestā strādā septiņus gadus, un interese

radusies tādēļ, ka arī tēvs bijis ugunsdzēsējs glābējs Kuldīgā un puika jau bērnībā depo bijis biežs viesis. Šis ir otrais apbalvojums, jo iepriekš viņš saņēmis brigādes pateicību. K.Vētra atzīst, ka saņemt uzslavu no vadības ir patīkami, jo tad cilvēks jūtas par ieguldīto novērtēts. Viņš uzsver, ka šajā dienestā ikviens sevi darbam atdod pilnībā un katrs agrāk vai vēlāk ir pelnījis paldies. Savukārt jaunajiem cilvēkiem, kuri par šo dienestu domā vai tikko ir to sākuši, viņš iesaka: ja kāds jūt, ka darbs nepatīk, jādodomā par citu, jo par ugunsdzēsēju glābēju nevar būt tikai daļēji.

Svinīgais pasākums arī šogad valstī noteiktās ārkārtējās situā-

Kuldīgas ugunsdzēsējs glābējs otrajā paaudzē Kaspars Vētra par dienesta atzinību ir gandarīts un visiem novēl savu darbu darīt ar pārliecību un par visiem 100 procentiem.

cijas dēļ izpalika, un pateicību katrs saņēma, ierodoties uz maiņu. Tādējādi VUGD godina tos, kuri snieguši ieguldījumu VUGD attīstībā, izrādījuši drosmi, priekš-

zīmīgi pildījuši pienākumus un sasnieguši teicamus darba rezultātus.

Alberta Dintera
teksts un foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Meitene klaiņotāja, ģimenes strīdi un kočiņa ierāvējs

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

15. novembris. Astoņos no rīta mums ziņo, ka domē iegājis neapmierināts klients, bet ātri vien aizgājis prom. Pēc tam vakcinācijas centrā nodrošinām kārtību. Kad atbrīvojami, pārbaudām, kas notiek Pelčos, bet pārkāpumu nav. Desmitos vakarā zvans no Valsts policijas (VP): Maņģenes ielā esot skaļš ģimenes strīds. Kad ierodamies, VP jau paspējusi uz turieni aizbraukt.

16. novembris. Diena iesākas ar zvani, ka autobusa pieturā kāds vīrietis regulāri pīpē bērnu klātbūtnē. Pieņemam zināšanai. Tad apskatām Ēdoli, Alsungu – pārkāpumu nav. Veikala *Rimi* apkaimē kāds vīrietis uzbāzoties ar mantām, bet mēs nevienu nesastopam. Braucam uz Ventpsils

ielu, jo tur guļot vīrietis. Pēc tam zvana no Novadniekiem, kur būvniecības uzņēmums ilgstoši dedzinot plastmasas atkritumus. Iesakām rakstīt iesniegumu un saukt policiju brīdī, kad tie tiek dedzināti. Pēcpusdienā atkal uz vakcinācijas centru dežurēt. Sešos vakarā izpalīdzam vīrietim, kurš atsēdies Kalna ielas malā, jo sāpot mugura, aizvedam uz mājām. Ap desmitiem vakarā Priedainē izcēlies ģimenes skandāls. Iesaisītājam pusēm izskaidrojam atbildību. Pirms pusnakts sieviete zvana, ka pazudusi nepilngadīgā meita, kurai patīkot klaiņot. Pieņemam zināšanai.

17. novembris. Rīts sākas ar braucieni uz Piltenes ielas autobusa pieturu, jo ir zināms laiks, kad tur atrodas bērnu klātbūtnē pīpējošais vīrietis. Izskaidrojam, ka pieturā smēķēt nav ļauts un ka nākamreiz viņš dabūs sodu.

Pēcpusdienā atkal esam pie vakcinācijas centra. Vakarā ziņa: *Stendera* terasē pulcējas jaunieši. Tie pamūk kur kurais, pametot velosipēdus, kas nogādāti iecirknī. Tajā pašā vakarā pēc braucamiem ierodas nepilngadīgi zēni, bet viņiem palūgts ierasties kopā ar kādu no vecākiem.

18. novembris. Zvana sieviete, kura jau ziņoja par meitas pazūšanu. Atvase atkal nav bijusi mājās. Pēc neilga laika saņemam ziņu, ka meitene atradusies. Apbraukājam novadu – pārkāpumu nav. Pavadām militāro tehniku, kas dodas cauri pilsētai par godu 18. novembra svētkiem. Pēc sešiem vakarā mums zvana, ka uz Ventas rumbas tumsā kāds spīdina lukturi. Videokamerās redzams, ka pārkāpuma tur nav. Pēc 21.00 ierodamies pie kādas ģimenes Alsungā, bet tur viss mierīgi.

19. novembris. Kārtējā dežūra

vakcinācijas centrā. Diena pāriet mierīgi. Pēc pieciem mums zvana, ka vecajā tirgus ēkā vakaros regulāri deg gaisma. Fakts neapstiprinās. Traucamies uz Snēpeli, jo palīdzība vajadzīga sievietei, kuras brālis uzvedas agresīvi. Notikumu pārņem VP. Pēc tam atkal pārbaudām ģimeni Alsungā – pārkāpumu nav.

20. novembris. Saņemam sūdzību, ka Virkas ielā regulāri tiek kūpinātas zivis un smaka ieplūst dzīvokļos. Vietu apskatām, bet tur neviena nav. Nodrošinām kārtību potēšanas punktā. Tikmēr mums zvana, ka dzīvoklī Plūmju ielā atrodas nepiederības personas. Iesakām pārņemt VP. Braucam uz Pētera ielu, kur kāpņu telpā esot kāds iereibušais. Jā, vīrietis tur ir un paskaidro, ka atnācis pie drauga, bet viņa nav mājās, nolēmis pagaidīt, tomēr pēc pārrunām dodas prom. Liepājas ielā pie

Pilsētas laukuma uz ēkas palodzes kāds aizmidzis. Kad pamodinām, viņš absolūti neorientējas ne laikā, ne telpā, beigās dodas mājās. Apciemojam dzīvokli Planīcas ielā, jo visu dienu tur notiek plēģurošana. Pārlicināmies, ka pieaugušie vēl ir pie saprašanas, viens ir skaidrā un rūpējas par bērniem. Vakarā iecirknī ierodas vīrietis jūtāmā reibumā. Nepietiek, ka viņš atnācis tādā paskatā, bet vēl atskrūvē *kočiņu* un turpina iedzert. Par to viņš saņem protokolu un tiek aizvests mājās. 23.00 braucam uz Virkas ielu, jo tur koplietošanas telpās kompānija uzvedas skaļi. Visi apgalvo, ka neko tādu nav darījuši, un sola, ka nekas tāds arī nenotiks.

21. novembris. Jelgavas ielā vīrietis ir tādā reibumā, ka nevar pāriet. Protokols un *piegāde* uz mājām.

Pierakstījis Alberts Dinters

Tiem, kuri pret, konkrētu iemeslu nav

Pensionāre Emīlija Kniploka savulaik 20 gadus vadījusi Ēdoles pagasta invalīdu biedrību. Viņa potējusies jau maijā un mēģina pārliecināt arī citus: „Vienīgais veids, kā pierunāt, ir tekoši atkārtot, ka to vajag darīt. Satiekot visu laiku apvaicāties, vai vakcīna saņemta. Tā man izdevās pārliecināt trīs sievietes no savas mājas.”

IR PAR VELTI, UN VĒL AIZVED!

„Es vakcinējos ar Pfizer. Nekādas blaknes ne pēc vienas devas nejutu. Uz pirmo poti aizbraucu ar pagasta organizētu *busiņu* maija sākumā, uz otro – maija beigās. Ja jādara, tad jādara. Novembra beigās būs pagājis pusgads, un iešu saņemt trešo.

Mājā, kurā dzīvoju, daļa ir vakcinēta, un daļa nav. Trīs sievietes izdevās pierunāt sapotēties, taču pirms tam arī viņas bija pret. Nesaprotu: ja vakcīna ir par velti un vēl speciāli tiek norīkots pagasta *busiņš*, kas piebrauc klāt un aizved, kāpēc neaizbraukt un to neizdarīt? Tos, kuri ir pret vakcīnu, es neuzskatu par normāliem. Mūsu valdībai pret nevakcinētajiem vajadzētu pieņemt stingrākus ierobežojumus – vajag viņus kaut kā piespiest.

Nesen mana māsa, kas dzīvo Pūrē, saslīma ar kovidu, lai gan ir vakcinēta. Zvanīju un apvaicājos, kāda ir slimības gaita. Saka, ka viegla. Tad tomēr ir no svara, vai esi vakcinējies vai neesi, jo nevar zināt, cik smagi šī slimība izvērstos bez potes. Arī dēla sieva kovidu izslimoja, kad vēl nebija vakcinēta. Dēlam izdevās nesaslimt, jo uz to brīdi bija kārtīgi izolējušies divstāvu mājā. Tūlī, kad varēja, arī sieva pēc izslimošanas savakcinējās, lai

Emīlija Kniploka ir neizpratnē, kāpēc cilvēki pret kovidu izturas neapdomīgi: „Šī nelaime taču nav tikai Latvijā vai Eiropā – tā ir visā pasaulē. Un vakcinējas visā pasaulē. Ierobežojumi lielākoties ir nepotēto dēļ. Bet potētājiem jācieš līdzīgi.”

gan pirms tam negribēja to darīt. Tagad gan visa mana ģimene – bērni, mazbērni – ir vakcinēti,” atklāj Emīlija.

GATAVI AIZIET NO DARBA

„Es tikai Ēdolē dzirdu, ka cilvēki runā: viņiem ir visādas kaites, bet vakcinēties neies. Man ir gan cukura diabēts, gan augsts holesterīna līmenis, gan sirds neestrādā, kā vajag, bet es nemaz neiedomājos, ka varētu nepotēties. Tieši tiem, kam ir visādas slimības, taču jāpotējas obligāti, lai sevi pasargātu!”

Emīlija stāsta, ka bibliotekāre un vietējā veikala *Aibe* pārdevēja aizgājušas no darba, jo bijušas pret vakcīnu: „Pārdevēja man teica, ka nepotēsies neparko, tādēļ

no darba iznāk aiziet. Brīnījos, kā var tik viegli aiziet. Likās, ka nekur citur taču bez potes vairs darbā neņem.”

SKAIDROT UN, JA VAJAG, PABAIDĪT

Emīlija uzskata: var panākt, ka cilvēki vakcinējas, tikai jāatgādina, kāpēc tas tik svarīgi. „Pirms neilga laika zvanu kampaņā pagastu vadītāji un kultūras darbinieki zvanīja pensionāriem, kuri vēl nav vakcinējušies. Arī manai draudzenei stāstīja par iespēju aizbraukt ar speciāli organizētu *busiņu*. Viņa apdomājās un aizbrauca arī. Vēl cita draudzene uzzināja, ka esmu sapotējusies, zvanīja, kas jādara, lai arī viņa varētu vakcīnu saņemt. Vajag visu

laiku stāstīt, kāpēc tas ir svarīgi. Domāju: vajag nevis zvanīt, bet braukt pa mājām pārliecināt. Ja man vēl būtu mana invalīdu biedrība, es noteikti pierunātu, lai viņi visi sapotējas.

Liela nozīme ir arī dažādu biedrību un grupu attieksmei. Ja grupā pāris cilvēku būs par vakcīnu, arī pārējie sapotēsies. Manā mājā dzīvo sieviete, kurai ir astma, un viņa vilcinājās. Es pierunāju: ja nesapotēsies un saslims ar kovidu, tad nu viņai ar astmu ir garantēta droša nāve.”

TIC ARĪ BLĒŅĀM

„Tādu īstu iemeslu, kādēļ nepotēties, ēdolniekiem nav – neesmu neko dzirdējusi. Ne viņi dzer kādas zāles, ne baidās, ka varētu

kādu slimību saasināt, – pat nezinu, kāpēc tik ļoti ir pret. Viena nevakcinēta sieviete atbildēja, ka mums potē iekšā visādas nelaimes un tas nav droši. Kādos žurnālos esmu lasījusi, ka, pie vakcinētās vietas pieliekot karoti, tā turas un nekrīt nost... Citi tic visam internetā un žurnālos, kur raksta visādas blēņas, ka tā ir inde un vēl nez kas. Muļķīgi! Domā, ka pēc tam izaugs ragi un aste.

Esmu lasījusi žurnālos, ka pirms potes izmēra asinsspiedienam, pārliecinās, kā cilvēks jūtas. Kad potējos Kuldīgā, man neko nenomērēja, tikai pajautāja, kā jūtos. Es pat nejutu brīdi, kad iešpicēja, arī vēlāk mājās nejutu, ka man kas sāpētu. Dzirdēju, ka citiem tūlīt pēc potes galva un roka sāpējusi tik ļoti, ka pat pakustināt nav varēts, tādēļ gaidīju, kas būs, bet nekā nebija.” Emīlija atminas, ka skolas laikā, kad bērns potēja pret dažādām slimībām, bijis tas pats: „Man arī tad nebija nekādas sāpes vai blaknes. Tas laikam, kā kurš organisms reaģē.”

KĀPĒC TIK NEAPDOMĪGI?

„Visvairāk žēl par skolēniem, kuriem kovidā dēļ jāmacās attālināti. Neticu, ka viņi šādā režīmā būs ko apguvuši. Esmu dzirdējusi: kopš visi macās attālināti, sekmes ir par 30% zemākas. Tas jau bija sagaidāms,” nosaka Emīlija.

„Cilvēki ir bezatbildīgi un lētticīgi. Nevakcinēsies, un viss.” Lai potēšanu veicinātu, valdībai un citiem vajagot darīt vairāk: „Tas ir pareizi, ka darbspējīgajiem liek vakcinēties. Bet nezinu, kā piespiest pensionārus. Tagad arī avīzēs raksta par pensionāriem, kuri kovidu smagi pārslimojuši. Vajadzētu aizdomāties un saprast, ka vajag sapotēties, pirms nav par vēlu.”

Atjaunots gabaliņš Vārpu ceļa

Uzlabots 100 metru posms.

Kurzemnieks saņēma zvanu no iedzīvotāja, kurš neizprot, kādēļ Ēdolē atjaunots ceļš, kas ne uz kurieni nevedot.

Pagasta pārvaldes vadītāja Anda Upleja pastāstīja: „No centra tas ved gar autopieturu, garām veikalam *Aibe*. Šis posms atjaunots ar melno segumu. Tā nav, ka tas ved uz nekuriem. Tas ved cauri vecajām darbnīcām un tālāk gan ir ļoti sliktā stāvoklī, tādēļ tur nav uzbērts, bet ir izbraucams un aiziet līdz pat skolas

stacionam. Arī šo posmu bija svarīgi atjaunot, jo tas bija ļoti sliktis un uzturēšana mums dārgi izmaksāja.”

Pērn augustā novada pašvaldība noslēdza līgumus ar būvfirmām *AD būve* un *Saldus ceļinieks* par 19 km ceļu atjaunošanu 11 pagastos. Četros bija paredzēts labot grants ceļus, piecos – uzklāt dubultvirsmu, divos – atjaunot asfaltu. Ēdolē remontēts Dārza ceļš (70 m) un Vārpu ceļš (100 m). Vārpu ceļa izmaksas ir 6280 eiro.

Uz ezera būs pontonu laipa

Ēdoles Dzirnavezerā blakus Krišjāņa Valdemāra piemiņas vietai tiek ierīkota pontonu laipa ar 6 x 6 metru lielu gala platformu, taču neparedzētu apstākļu dēļ tā vēl nav pabeigta.

Laipu ierīko SIA *Ecostandarts tehnoloģijas*. Pagasta pārvaldes vadītāja Anda Upleja stāsta, ka iecere aizsākta jau aprīlī, maijā, taču pabeigta vēl nav: „Neprognozēti pieauga inflācija, kas procesu krietni sadārdzināja. Sākuma bija atvēlēts ap 10 000 eiro, taču summa pieauga krietni lielāka. Tāpat dūksnainā ezera dēļ laipu nevarēja uzlikt tā, kā bijām paredzējuši. Tagad ierīkošana atsākta, un to plānots pabeigt nākamo nedēļu laikā.”

No laipas paveras skats uz visām ievērojamākajām Ēdoles vietām, kas šai vietai piešķir īpašu šarmu: uz K.Valdemāra

Dzirnavezerā pašā Ēdoles centrā top laipa.

salīņu, pili, baznīcu. Ezeru rotā arī tur peldošie gulbji. Iedzīvotāji vēloties, lai centrā apvienotos gan teiksmu apvītas

vērtības, gan jaunas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Tādēļ laipu plānots izmantot kā pasākumiem, tā atpūtai.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Prast prieku un laimi saskatīt arī ikdienā

Kuldīgas novada domes priekšsēde INGA BĒRZIŅA – kuldīdzniece, dzimtās vietas un valsts patriote, laimīga trīs dēlu mamma, vecmāmiņa divām atvasītēm, aizrautīga ceļotāja, prasmīga vadītāja un politiķe. Autoritāte ne jau tikai amata un pienākumu dēļ. Neba velti Valsts prezidents Egils Levits un Ordeņu kapituls pirms Latvijas gadadienas nolēmis par sevišķiem nopelniem valsts labā viņu apbalvot un iecelt par Atzinības krusta lielvirsnieci.

Ar ko jums saistās cilvēks kā personība?

Ar konkrētām rakstura īpašībām un paveiktajiem darbiem, ieguldījumu. Tas var būt dažāds – ne tikai karjerā vai darba dzīvē. Personība var izpausties ģimenē, bērnos. Svarīgs nevis tituls, bet ļoti paveiktas lietas, kas paliek un turpinās nākotnē. Ir daudz personību raksturojošu īpašību. Manuprāt, vispirms tas ir godīgs cilvēks ar stipru raksturu un skaidriem mērķiem, kāpēc un kā viņš darbojas. Vienlaikus jābūt labestīgam un iejūtīgam pret citiem.

Cik jums svarīgas saknes, no kurām nākat?

Ļoti svarīgas. Vecākiem bijusi nozīmīga loma manā dzīvē. Viņi mani vienmēr ļoti mīļējuši un man daudz laba darījuši. Esmu centusies to atdarīt. Mana laimīgā bērnība tepat Kuldīgā vien ritēja. 1905. gada parcinā pavadīju dienas, spēlēdamās ar māsu, draugiem. Vide daļēji mainījies, bet atmiņas ne.

Mamma Ludvīga Bērziņa bija skolotāja, kura strādāja ar milzīgu atdevi. Centās iedziļināties katrā bērnā, vecākos, ģimenē. Kādreiz skolotāji gāja pie skolēniem uz mājām. Atceros, kā ar tēti dažkārt pavadījām mammu līdz tālākām mājām, lai viņai vakarā nav jāiet vienai vai jābrauc ar piepilsētas autobusu. Mammai bija godprātīga attieksme pret ģeogrāfijas mācīšanu, un viņa ieviesa dažādus jauninājumus, rādīja filmas, lai piesaistītu bērnu uzmanību. Bērnībā palīdzēju visāduš uzskates materiālus gatavot. Arī tētis Laimonis bija ģeogrāfijas skolotājs. Vecāki bija kursabiedri.

Mammai dzīves gājums ir interesants. Pēc tautības viņa ir nevis latviete, bet pa pusei krieviete un poliete. Ludvīga ir poļu vārds. Ar savu mammu viņas Latvijā ieceļoja un dzīvoja Jelgavas pusē. Pirmās četras klases mamma gāja krievu skolā, tikai pēc tam mācījās latviešu. Kuldīgā neviens to nezināja, ka viņas bērības valoda īstenībā ir krievu. Savukārt tētis nācis no Grobiņas, kur vecākiem ulmaņlaikā bija paraugsaimniecība *Pūrāni*. Pēc padomju varas krišanas tētis *Pūrānus* atguva. Viņš bija savas zemes patriots, piedalījās barikādēs, vadīja posteni Kuldīgas raidstacijās aizsardzībā. Tāpēc viņam bija svarīgi atgūt dzimtas mājas un, cik vien laiks un spēks ļāva, tās atjaunot. Pēdē-

„Jebkurā mirklī kaut ko no dzīves var mācīties, lai izdarītu secinājumus no savas vai citu cilvēku rīcības.”

jos gados viņš pārcēlās tur dzīvot, un maniem bērniem bija tā laime pavadīt vasaras laukos.

Ja abi vecāki ir ģeogrāfijas skolotāji, laikam lieki jautāt par jūsu profesijas izvēli.

Vecāki man daudz palīdzēja, jo padomju gados skolotāju un arī citām ģimenēm rocība bija maza, bet bija svarīgi, lai bērni iegūst labu izglītību. Vecāki atbalstīja arī vēlākajos gados, kad bērni piedzima man pašai. Tik daudz varēju strādāt, pateicoties viņiem. Dzīvojām atsevišķi, un omīte vienmēr nāca siltas pusdienas mazbērniem pagatavot.

Vai pēc augstskolas beigšanas likumsakarīgi atgriezāties dzimtajā Kuldīgā?

Kādus četrus gadus par ģeogrāfijas skolotāju nostrādāju Rīgas Angļu ģimnāzijā. Tas bija interesants laiks. Pēc studijām bija vēlme palikt Rīgā, kur bija visi kursabiedri, draugi. Ar draudzeni irējām istabiņu Čaka ielā pie Ziedoņdārza. Draudzene strādāja Rīgas Skolēnu pili, es arī tur piestrādāju. Vadīju skolēnu pulciņu, vasarās rīkojām ģeologu un tamlīdzīgas nometnes, gājām pārgājienos, ar velosipēdiem, laivām braucām. Kad piedzima pirmās dēliņš, ģimenes apstākļu dēļ atgriezimos Kuldīgā. Laikam tā ar daudzām notiek: kad sāk dzimt bērni, plašā un aizraujošā dzīve Rīgā kļūst sarežģītāka. Atgriezies šeit, lai labāk bērniem. Darbs nāca tikai pēc tam.

Cik ilgi skolā nostrādājat?

Aptuveni desmit gadus, bet tas ir kopā ar Rīgas laiku un bērnu kopšanas atvaļinājumiem. Kuldīgas 1. vidusskolā sāku mācīt ģeogrāfiju vecākajām klasēm, un toreizējais direktors Herberts Knets aicināja iesaistīties ekonomikas un biznesa projektos, kas parādījās kā jaunums sadarbībā ar Dāniju. Mani tas ieinteresēja: sāku mācīt skolēniem ekonomiku, kļuva par direktora vietnieci šajos jautājumos. Nav ilgs, bet ir jauks laiks skolā pavadīts. Ieguvu daudz labu draugu. Zēl, ka daļa par skolotājiem vairs nestrādā. Man patika strādāt ar jauniešiem.

Kādi ceļojumi jums patīk visvairāk? Kur vēl nav būtis, bet noteikti gribētos būt?

Amerikas rietumu krastā vēl nav iznācis būt, varētu uz Lielo kanjona aizbraukt. Man patīk visi ceļojumi, jo katrs, arī darba komandējums, ir citādāks. Jebkurš

„Savas domas ir atklāti jāpasaka. Bet jāprot arī sevi izvērtēt, cik daudz emociju var atļauties, un savaldīties, jo tad nākamajā brīdī var iegūt vairāk,” šī atziņa droši vien ir Kuldīgas novada domes priekšsēdes Ingas Bērziņas veiksmīgo darbu pamatā.

Laimīgo bērnību Inga gan vasarā, gan ziemā Kuldīgā pavadījusi, rotājāmajās 1905. gada parkā.

brauciens paplašina redzesloku. Jau kopš augstskolas izbraukājām Padomju Savienību, kad ceļot nebija lielas iespējas, rīkojām paši. Reiz ar kursabiedriem noorganizējām 40 cilvēku autobusu braucienam no Kuldīgas uz Tatriem.

Viens no pirmajiem tālākajiem bija ceļojums uz Nepālu, uz Himalajiem. Gājām trekingu apkārt Anapurnai. Aizbraucot uz Dienvidāzijas valstīm pirmoreiz, daudzi piedzīvo kultūrsoku. Dzīve tur krasi atšķiras no tās, kāda pierasta šeit. Viss tur notiek uz ielas: sāļatlapas nomazgā blakus, tekošajā ūdenī, turpat kāds griež pierasta šeit. Viss tur notiek uz ielas: sāļatlapas nomazgā blakus, tekošajā ūdenī, turpat kāds griež

Tad vēl sniegs, nekādu mobilo sakaru, komunikācija tikai ar to cilvēku grupiņu, kas kalnos gājām ar mugursomām plecos. Un skaistā daba. Gājiens ilga četras nedēļas. Pēc divām pirmajām gribējās uz mājām, pēc trešās tā vēlme pārgāja. Pēc ceturtais es jau biju ar mieru tur pavadīt vēl kādu mēnesi.

Mani tādi braucieni saista ar iespēju paplašināt redzesloku, iegūt jaunus draugus, pārdomāt dzīvi. Bieži lasīts par kalnā kāpējiem, kam vajag gandarījumu, ka esi ielas: sāļatlapas nomazgā blakus, tekošajā ūdenī, turpat kāds griež pierasta šeit. Viss tur notiek uz ielas: sāļatlapas nomazgā blakus, tekošajā ūdenī, turpat kāds griež

Inga Bērziņa

- Dzimusi 1963. gadā Kuldīgā.
- Beigusi Kuldīgas 1. vidusskolu. Ģeogrāfes un ģeogrāfijas pasniedzējas diplomu papildinājusi ar maģistres grādu. Zināšanas dažādās jomās papildinājusi semināros un īslaicīgās studijās.
- Strādājusi par skolotāju Rīgas Angļu ģimnāzijā, V.Plūdoņa Kuldīgas 1. vidusskolā un citur.
- Vadījusi Kuldīgas rajona padomes reģionālās attīstības nodaļu (vēlāk Kuldīgas attīstības aģentūru).
- Kopš 2001. gada ir pilsētas domes priekšsēža vietniece, pēc 2007. gada – Kuldīgas, vēlāk novada domes priekšsēde, kopš šī gada jūlija – jaunā Kuldīgas novada vadītāja.
- Kurzemes plānošanas reģiona attīstības padomes priekšsēde, Reģionālo attīstības centru apvienības valdes priekšsēža vietniece, Latvijas Pašvaldību savienības valdes locekle un izglītības un kultūras komitejas vadītāja, darbojas Eiropas Reģionu komitejā.
- Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa ārštata padomnie reģionālās attīstības jautājumos.
- Trīs dēlu mamma: Mārtiņš Bērziņš remontē dzīvokļus, Kristaps Bērziņš ir sporta skolotājs, Kārlis Ivāns vienu maģistra grādu ieguvis Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē, otru iegūst tiesību zinātnē un finansēs augstskolā Amsterdamā.
- Vecmāmiņa Emilijai (3) un Krišjānim (lgads un trīs mēneši).

Ar kursabiedriem pirms brauciena uz Urāliem. Inga – pirmā no labās.

Ģeogrāfu kursa salidojums pie Zvirgzdu ezera.

Kā jūs dažos vārdos turpinātu teikumu „Inga Bērziņa ir...”?

- **Kristaps Bērziņš:** dēls, sporta skolotājs V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā: „Cilvēks, kas domā un dara, lai labi būtu visiem. Ļoti gudra un talantīga dažādos aspektos, spēj uzņemties krietni vairāk darbu, nekā tas būtu normāli. Viņai svarīga pilsētas attīstība – kā novada domes priekšsēde viņa ir labākais, kas tādi mazpilsētai kā Kuldīga var būt. To apliecina neskaitāmie labie darbi. Mamma ļoti rūpējas par bērniem, mazbērniem un brīvo laiku pavada ar tiem kopā.”
- **Edgars Zalāns,** arhitekts, kādreizējais Kuldīgas mērs: „Atsaucīga un atklāta – neslēpj savas domas. Atklātums kādam var nepatikt, bet, manuprāt, tas ir daudz labāk nekā lavierēt. Labsirdīga – sievietei tā ir augstu vērtējama īpašība. Un Inga ir gudra.”
- **Laila Zudāne,** V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas skolotāja, kādreizējā kolēģe: „Erudīta daudzās jomās, sabiedriska, aktīva. Ne katrs skolotājs tik daudz laika pavadija ar bērniem ārpus mācībām: viņa rīkoja pārgājienu, ekskursijas. Lai gan ģeogrāfe, īstenoja nebijušus projektus ekonomikā, datorzinībās. Atsaucīga, vienmēr smaidīga un laipna, nepaies garām – atbildēs jebkuram cilvēkam.”
- **Odeta Turka,** tūrisma un orientēšanās kluba *Taka* pārstāve, vedeklas Mārites mamma: „Cilvēks ar plašu redzesloku un skatu uz nākotni, prot aiz trīs priedēm saskatīt mežu, ista Kuldīgas patriote. Uz viņu var attiecināt tiecienu *Veselā miesā vesels gars*, jo viņai patīk aktīva atpūta dabā: nūjošana, slēpošana, orientēšanās. Vislabāk jaukā laikā skaistā mežā, kur nav jāslāpina kājas purvā un jālien pa dzūngļiem.”
- **Agnese Buika,** Kuldīgas novada domes izpilddirektore vietniece: „Sava novada patriote. Ingu raksturo enerģija, plašs skatījums un prasme saskatīt iespējas. Spēja darbā izvirzīt augstus mērķus un saglabāt dzīvu virzību, līdz tie īstenojas. Pāri visam – patiesa vienkāršība.”
- **Māris Zusts,** Saldus novada domes priekšsēdis, Kurzemes plānošanas reģiona attīstības padomes priekšsēdis vietniece: „Kuldīgas patriote. Zinoša, prasīga un ieturēta kā vadītāja. Ar tiem cilvēkiem viegli sastrādāties.”
- **Krišjānis Kariņš,** Ministru prezidents: „Lieliska politiķe, stabila sadarbības partnerē, kas to konsekvēnti pierādījusi ar darbu. Izcila pašvaldības vadītāja ar vīziju par nākotni un attīstību gan savā novadā, gan visā Latvijā. Darbu dara gudri, mērķtiecīgi, enerģiski un vienlaikus ar neizmērojamu sirds siltumu. Personība, uz kuru var palūgties, kurai padarītie darbi svarīgāki par vārdu plūdiem.”

Vectēvs Laimonis Bērziņš un vecāmamma Ludvīga Bērziņa ar mazdēliem.

Dēli Mārtiņš, Kārlis un Kristaps, jaunākajam beidzot Latvijas Universitāti.

Ar mazmeitiņu Emiliju un mazdēliņu Krišjāni šovasar pie Ēvalda Valtera pieminekļa Rātslaukumā.

Kā ar mērķu sasniegšanu darbā, politiku ieskaitot?

Mērķtiecība ir svarīga, bet ne kā pašapliecināšanās. Mērķtiecība vajadzīga tam, lai saprastu, ko un kāpēc gribu izdarīt, panākt. Man nekad nav bijis mērķa kļūt par mēru (domes priekšsēdi – aut.). Ir bijusi tikai vēlme darboties Kuldīgas attīstībā. Tāpēc arī konkursā pieteicos par rajona padomes jaunizveidotās reģionālās attīstības nodaļas vadītāju. Tas bija kā lūzuma punkts vai izkāpšana no ierastā un ieciešana jaunā sfērā. Kad izlēmu aiziet no skolas, vecākiem uzreiz to pat nepateicu. Tolaik valdīja pārliecība, ka skolotāja amats ir tāds stabils, uz mūžu. Man skola patika, bet gribējās ko vairāk – nodarboties ar plānošanu plašāk, nākotnei. Zināmā mērā izaicinājums. Loģisks turpinājums bija iesaistīšanās politikā. Šeit veidojās Tautas partijas nodaļa ar aktīviem cilvēkiem – aicināja arī mani. Tajā laikā domē bija pavissam cits sastāvs. Kad gatavojāties vēlēšanām, mani mēģināja atrunāt, jo tāpat jau netikot. Taču mums bija jauni mērķi, jaunas idejas attīstībā.

Vēlēšanās Tautas partija uzvarēja, un Edgars Zalāns kļuva par mēru. Vēlāk, kad viņš aizgāja par pašvaldību lietu ministru, likumsakarīgi pamatdarbā Kuldīgas attīstības aģentūrā.

Nav noslēpums, ka naudu dala partijās, tātad, lai dabūtu to savā novada attīstībai, jābūt tajā iesaistītiem. Kā to uztverat?

Diemžēl tā ir. Lai gan katrs jaunais politiskais spēks, kas nāk pie varas, saka, ka tā nebūs, rezultātā atkārtojas zināmais. Es tos pieņemu kā spēles noteikumus. Ir tādas lietas, ko var, un tādas, ko nevar mainīt. Tāpēc jāpieņem. Jāatceras, ka naudu nemeklēju savām vajadzībām – tā vajadzīga visam novadam un pilsētai. Vai par mērķi neiestāties tāpēc, ka nauda nāk caur politiskajiem spēkiem? Turklāt partiju vara mainās: kādā brīdī ir vieni, citā – citi uzstādījumi. Nezinu, vai tas būtu vērtējams ļoti slikti.

Vai jums piemīt cīņas spars, ko varētu saukt arī par kareivību?

Jāizvērtē robeža, līdz kurai var iet. Pat tad, ja dusmas un citas emocijas iet pāri, jāsaprot, ka, sadedzinot visus tiltus, neko neiegūsi. Lai iegūtu ilgtermiņā, dusmas jāpārvar. Jā, diemžēl lielajā politikā nauda tā tiek dalīta. Taču vismaz novadā cenšamies strādāt godprātīgi, ne pēc pozīcijas vai opozīcijas interesēm. Mums jau nemaz tādas īstas opozīcijas nav – visus uzskatām un ņemam vērā.

Nesen iznākušajā grāmatā Ģimnāzija nav tikai sapnis ir frāze, ko skolotāja Inga Bērziņa direktoram Herbertam Knetam saka par vajadzību skolēniem brīvi lietot datorus: „Tā bija pirmā reize, kad es pa īstam runāju pretī. Sakliedzāties, nospraudām robežas, datori tika izmantoti, un bija miers.” Vai tagad bieži zināks pacelt balsi?

Jāpdomā. Nē, preti runāšana, paceļot balsi, man laikam nav raksturīga. Es gan atklāti pasaku, ko domāju. Citādi jau nevar normāli strādāt. Katram atklāti jāpasaka savas domas, tad var diskutēt tālāk. Mierīgā ceļā var piekāpties un atzīt, ka nav taisnība. Cenšos uzklaust otrus pusī. Bieži gadās, ka tāda ceļā rodas vēl trešais – kompromīsa – risinājums. Esmu runājusi pretī, pareizāk sakot, iebildīsi, sevi izsverot, cik daudz varu atļauties. Nekas nesanašs, ja cilvēks katru dienu nāks ar saviem emocionālajiem uzstādījumiem, – visi vienkārtīgi pierādīs un vairs neņems vērā. Ja grib kaut ko panākt, jāsaprot, kurš ir īstais brīdis, kad pienākusi tā sarkanā līnija, un jāspēj emocijas apvaldīt, lai cik tās pamatotas. Jo ar savaldību nākamajā brīdī varēs izdarīt vairāk.

Vai bijusi liela vilšanās, mācība ne tikai darbā, bet jebkurā jomā?

Man nešķiet, ka tāda bijusi. Dzīve pati nepārtraukti māca. Jebkurā mirklī kaut ko no dzīves var mācīties. Izdarīt secinājumus no savas vai citu cilvēku rīcības un reakcijas. Tā tāda nepārtraukta mācīšanās. Katram ir brīži, kad šķiet, ka pilnīgi izsists pamats zem kājām. Svarīgi atrast sevī spēku, lai tiktu tam pāri, nostātos atkal uz kājām un ietu tālāk ar gaišu skatu un pozitīvu attieksmi, darot labu citiem.

Kāda nozīme jūsu dzīvē ir baznīcai?

Ticu, ka ir kāds par mums augstāks spēks. Droši vien to var nosaukt par ticību Dievam. Ir lietas, kuras nevaram izskaidrot. Ticība man palīdz personiski.

Kuri ir laimīgākie brīži, kas sagādā visvairāk prieka?

Tad vispirms jāatbild uz jautājumu: „Kas ir laime?” Esmu no tiem, kas domā kā Imanta Ziedoņa dzejoli, ka tādas lielas laimes nemaz nav – ir tikai daudzas mazas laimītes. Un ikdienā tādas ir visapkārt. Jāspēj tik ieraudzīt, satvert, sajūst tās. Prieks rodas, kaut izceļot kotletes, par kurām visa ģimene priecājas, ka ļoti garšīgas. Laimīga varu justies, aizbraucot pie jūras svaigā gaisā, izstaigājot taku mežā, darbā satiekot kolēģus ar jaunām iniciatīvām... Bezgala daudz mazu laimīgu mirkļu.

Vai tās 24 stundas diennakti septiņas dienas nedēļā sadalītas konkrēti: darbam, ģimenei, atpūtai un vaļaspriekiem?

Noteikti sadalījuma nav – viss nepārtraukti plūdamā. Varu brīvdienā staigāt pa mežu un domāt, kā, piemēram, kultūras centram naudu dabūt.

Vai aktīvā atpūta dabā joprojām ir viens no galvenajiem vaļaspriekiem?

Tā ir fiziska nepieciešamība kopš agrākajiem laikiem un vaļasprieks, kas rakšķē. Būtībā kopš bērnības, kad gandrīz visu dienu pavadīju laukā. Atpūta dabā ir labākais, ko varu ieteikt ikvienam.

„Man patīk staigāt pa kalniem, bet tā ir patīkšana, piedzīvojums, ne pašmērķis sasniegt augstu virsotni tikai pašapliecinājumam.”

Mēs tik daudz laika pavadām telpās pie datora, ka noteikti vajag izkustēties svaigā gaisā. Vaļaspriekus man patīk ik pa laikam pamainīt. Aizrāvot ar adīšanu, savulaik esmu šuvusi. Bijis laiks, kad intensīvi lasīju grāmatas. Šobrīd patīk gatavot ēst, bet kādreiz to vispār nedarīju.

Kāds ir tipisks kuldīdznieks?

Kā jau īsts kurzemnieks – lepnis. Mīl to vietu, kurā dzīvo. Kuldīdznieki ir dažādi, atšķirīgi. Kopumā raksturojumam var izmantot līdzību: stipri cilvēki ir vējā apstītam sejām, bet siltu sirdi, kas ne vienmēr izpaužas uz āru.

Iedzīvotāju balss Latvijā un visā Eiropā

Patlaban visās Eiropas Savienības (ES) valstīs norisinās konference par Eiropas nākotni. Pretēji asociācijām, ko raisa apzīmējums *konference*, tas nav pāris dienu pasākums, uz kuru sanāk eksperti, lai lasītu referātus un piedalītos diskusijās. Šī notikuma uzmanības centrā ir iedzīvotāju (ne ekspertu) redzējums par to, kādu vēlamies redzēt Eiropas nākotni, un tas ir neskaitāmu pasākumu kopums, kas sākas maijā un ilgs vēl līdz nākamā gada pavasarim. Konference notiek vairākos formātos un līmeņos, un vienā no tiem – starptautiskajās plenārsēdēs – Latvijas pilsoņus pārstāv bijusī kuldīdzniece, biedrības *Latvijas Pilsoniskā alianse* (LPA) direktore KRISTĪNE ZONBERGA.

Šīs organizācijas misija ir rūpēties par to, lai pilsoniskās sabiedrības intereses tiktu sadzirdētas un veidotos kvalitatīvs dialogs starp iedzīvotājiem un publisko pārvaldi. Intervijā *Kurzemniekam* viņa piekrita gan pastāstīt par savu darbu, gan dalīties iespaidos par konferenci.

Kāda ir LPA direktores ikdiena?

Mūsu organizācijā direktors noteikti nav tikai administratīvais vadītājs, kas risina finanšu, personāla un tamlīdzīgus jautājumus. Tas pilda arī eksperta funkcijas, un tas nozīmē aktīvu līdzdalību ministriju, Saeimas komisiju sēdēs. Ir arī starptautiski jāpārstāv gan organizācija pati, gan pilsoniskā sabiedrība kopumā, jo ir svarīgi, lai Latvijas vārds izskan arī šajā ziņā. Latvijai ir, ar ko lepoties. Varbūt mēs esam ceļā uz demokrātisko briedumu, bet pašiem gadiem ļoti daudz jau ir sasniegts.

Kas mums labi padodas?

Globālā līmenī Latvija izskatās labi – mums nav tādu izteiktu problēmu, ka politiķi neklausītos sabiedrībā vai ka durvis būtu aizvērtas. Ir tomēr ļoti laba sistēma un arī prakse, piemēram, cik ļoti atvērtas ir Saeimas komisiju sēdes – tas tā nav visās valstīs. Tikko publicēts jaunākais pētījums par to, kā pilsoniskās brīvības iespaidojusi pandēmija. Citās valstīs organizācijām nebija piekļuves informācijai, tās nevarēja piedalīties sēdēs, bet Latvija bija kā paraugs citiem, jo mums pandēmijas laikā apjukums un pārrāvums līdz tam, kad varēja darboties attālinātājā vidē, bija ļoti īss – tikai dažas nedēļas. Tāpēc iespēja līdzdarboties ir. Kas ir nogājis greizi? Tas, kāpēc cilvēki netic, ka tāda iespēja ir, ka viņi to var un ka tam ir jēga.

Vai vari minēt konkrētu gadījumu, ka tavi līdzdalības centieni ir vainagojušies panākumiem?

Ir mazās un lielās uzvaras. Ir lietas, kas velkas gadiem un kurās grūti fiksēt, ka pienācis tas brīdis, kurā kaut kas ir sasniegts. Tāpēc arī sabiedrībai grūti to ieraudzīt. Mēs ikdienā ejam cauri ļoti daudziem likumprojektiem un Ministru kabineta noteikumu projektiem, un tad kādas niansītes izdodas izķert – atgādināt, ka, lūk, ir arī šāds sektors, kurā ir biedrības un nodibinājumi. Piemēram, kad sākas pandēmi-

„Būtu labi, ja pieeja, kā iedzīvotāju viedokļi tiek izziņāti, visās valstīs tomēr būtu līdzīga.”

Konferencē par Eiropas nākotni Latvijas pilsonisko sabiedrību plenārsēdēs pārstāv Kristīne Zonberga. Viņa stāsta, ka tas ir jauns līdzdalības veids, kurā pie sarunu galda tiekas dažādu līmeņu politiķi un iedzīvotāju pārstāvji un kurā politiķu galvenais uzdevums ir uzklaust.

ja un runāja par atbalstu tiem, kurus skārusi krīze, sākotnēji tika runāts vienīgi par komersantiem. Biedrības un nodibinājumi tika izslēgti, bet arī tie ir darba devēji, kuriem ir darba ņēmēji. Mēs teicām, ka tas nav godīgi, jo arī šīs organizācijas maksā nodokļus. Tas tika labots, un arī NVO varēja pieteikties atbalstam.

Tu esi viena no Latvijas pārstāvētajām konferencē par Eiropas nākotni. Pastāsti par to!

Konferences uzbūve ir ļoti interesanta. Doma tāda, ka katrā valstī notiek dažādi pasākumi un diskusijas, kuru mērķis ir apkopot idejas, kādai tad vajadzētu būt Eiropai nākotnē. Ir izveidota tiešsaistes platforma, kurā pat tad, ja cilvēkam negribas piedalīties nekādā organizētā diskusijā, katrs jebkurā ES valodā, arī latviešu, var rakstīt savas idejas par jebko, kas Eiropā būtu jārisina. Joprojām katrs var organizēt savu diskusiju, piedalīties citu rīkotajās vai arī iesniegt ideju tieši platformā.

Papildus nacionālajām diskusijām notiek četri Eiropas transnacionālie pilsoņu paneli, un tajos piedalās cilvēki, kas izraudzīti nejausības kārtā. No Latvijas ir astoņi pārstāvji, katrā panelī divi, kuri piedalās ideju ģenerēšanā. Gaidāms, ka decembrī būs pirmie rezultāti un tiks prezentēts, ko cilvēki no dažādām dalībvalstīm izdiskutējuši.

Vēl ir plenārsēdes, kurās piedalās es. Pirmā notika jūnijā, kad konference sākās, otrā – 22. ok-

tobrī, un būs vēl viena. Šis globālā līmenī ir jauninājums, kā pie-

ņemt lēmumus, jo ir mēģinājums pie viena galda jeb šajā gadījumā vienā lielā telpā salikt dažādus spēlētājus: Eiropas Parlamenta un nacionālo parlamentu deputātus, valdību pārstāvjus, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, kuri darbojas Eiropas līmenī. Vēl ir pilsoņu paneļu pārstāvji – no tiem Latvijas astoņiem nejausi izložēti divi, kas piedalās plenārsēdē. Un vēl no katras valsts ir viens nacionālo paneļu pārstāvis – no Latvijas tā esmu es. Mums gan tādi nacionālie paneli vēl nav izveidoti, bet ir visas iespējas to izdarīt. Lai nu kā, mans uzdevums plenārsēdē ir pārstāvēt Latvijas nevalstisko sektoru un sniegt plašāku pārskatu par to, kas notiek NVO pasākumos saistībā ar šo konferenci.

Tā tas mikslis plenārsēdēs tiek veidots, un tad visi diskutē par idejām, kas ir sasūtītas tiešsaistes platformā, izteiktas pilsoņu paneļos. Uzsvars uz to, ka deputātu uzdevums ir reaģēt uz pilsoņu idejām, nevis pašiem idejas radīt.

Kā norit darbs plenārsēdēs?

Pirmajā, kurā piedalījās attālināti, runājam, ko no šīs konferences sagaidām. Jau toreiz norādīju, ka ar tiešsaistes platformu nepietiek, jo līdzdalības iespēja ir kā dota, bet jautājums, vai cilvēki to spēj izmantot. Platforma vien neveicinās līdzdalību Eiropas jautājumos. Būtu nepieciešams, lai gan valsts iestādēm, gan NVO būtu kapacitāte organizēt diskusijas ar iedzīvotājiem, un tad tie

kā starpnieki iegūtās idejas publicētu platformā, jo realitāte ir tāda, ka ne visi gribēs tam veltīt laiku. Tāpēc jādomā, lai visās valstīs notiktu dažādas diskusijas un tā izdotos iziet no tā Briseles burbuļa.

„Deputātu uzdevums ir reaģēt uz pilsoņu idejām, nevis pašiem idejas radīt.”

Otra lieta saistīta ar digitālajām prasmēm un pieejamību. Lai gan platforma nodrošina to, ka nav ģeogrāfisku šķēršļu, lai piedalītos, tomēr jādomā, kā sasniegt tos, kam vai nu nav pietiekamu digitālo prasmju, vai nav tehnikas, vai arī, piemēram, tos, kuri ir redzes invalīdi. Un vēl viena problēma – kā sasniegt tos, kuri ir eiroskeptiķi vai vienkārši nav pilsoniski aktīvi. Konference nodrošina to, ka Eiropai ir iespēja tuvināties saviem iedzīvotājiem, bet šī iespēja jāizmanto gudri.

Un par ko ziņoji plenārsēdē oktobrī?

Par to, ka man kā pilsoniskās sabiedrības pārstāvei nav pieejama visaptveroša informācija par to, kas notiek Latvijas līmenī, jo pamatideja ir tā, ka konference notiek decentralizēti un katrs kaut ko rīko, iesniedz ideju, līdz ar to redzēt visu lauku ir sarežģīti. Piemēram, tādi nacionālie paneli, kuros pēc nejausības principa dalībnieki tiek izložēti līdzīgi tiem, kas organizēti Eiropas līmenī, notiek tikai divās valstīs,

bet būtu labi, ja pieeja, kā iedzīvotāju viedokļi tiek izziņāti, visās tomēr būtu līdzīga.

Kā atšķiras tava līdzdalības pieredze Latvijā un ES līmenī?

Bija nedaudz kultūršoks, kā darbs notiek tur. Darba grupas ir mana ikdiena jau septiņus gadus, un es zinu, kā tās notiek Latvijā. Tur debašu kultūra ir cita. Man pieņemamais veids ir ļoti konstruktīvs: ir jautājums, kas jārisina, ir priekšlikums, tad debātes, un beigās lēmums. ES līmenī tas notiek citādāk – katrs pasaka savu mazo runu, bet pēc tam nekas neseko. Pēc darba grupas bija tāda sajūta: „Un kas tālāk? Ko mēs pieņemam? Kā šos Eiropas izaicinājumus risināsim?” Bet tā debātes notiek Eiropas Parlamentā, un to es paņēmu kā mācību, ka līdzdalība var būt arī citāda, nekā ierasts.

Bet kā pēc tam nonāk pie rezultāta? Iesniegto ideju un diskusiju ir daudz, tās notiek dažādos līmeņos. Kā visu lai saskaņo?

Tagad jau ir atrodamī divi starpziņojumi no platformas, kuros parādās kādas tendences. Nākamajā plenārsēdē būs konkrēti priekšlikumi, par kuriem jārunā. Man izskatās, ka daudzas idejas ir ļoti ātri risināmas nacionālā līmenī. Galvenais, lai iedzīvotāji izsaka savu viedokli, lai būtu redzams, ka mūsu cilvēkiem tas ir svarīgi. Man šķiet, ka konference varētu beigties drīzāk ar vispārīgiem virzieniem, tendencēm, prioritātēm, jo skaidrs, ka šeit netiks formulēti ļoti konkrēti līgumu grozījumi. Tas, visticamāk, notiks pēc tam, kad konference būs beigusies.

Kāda būtu tava ideja Eiropas nākotnei, par kuru tev deg sirds?

Mani interesē sabiedrības līdzdalība ES līmenī ilgtermiņā, jo nevar būt tā, ka šī konference ir tikai vienreizēja iespēja pilsonim izteikties. Tomēr jau tagad ir ielikti pamati, kā var līdzdarboties: ir pilsoņu iniciatīvas, kurās jāsavāc miljoni parakstu, lai tās tiktu virzītas, arī dalībvalstīs ir kādi veidi, kā izteikt viedokli par ES. Taču mana ideja ir tāda, ka jāattīsta iespējas, kā lēmumu pieņemšanā piedalīties arī ārpus konferences. Vai nu tā būtu pastāvīga platforma, vai regulāras diskusijas ar iedzīvotājiem, lai zinātu, kādas ir viņu gaidas.

**Maija Jankovska
Kristīnes Zonbergas
arhīva foto**

Kurp ved Rumbabuss?

(Turpmāk vēl.)

Labās atsauksmes par ekskursijām, ko ar elektroautobusu *Rumbabuss* Kuldīgā vada gide Inga Trumsiņa, arī Kurzemieku rosināja iepazīt pilsētu no cita skatpunkta. I.Trumsiņa katru ekskursiju pārvērš unikālā piedzīvojumā gan nesteidzīgu izjūtu baudītājiem, gan steidzīgākiem pilsētas viesiem, braucieni pielāgoti arī ballītēm, kāzām vai citām svinībām.

Neformāla galvaspilsēta

Mūsu ceļojums sākas no redakcijas mītnes vietas 1905. gada ielā, un mēs klausāmieš Ingas stāstījumā. Kā saka, Kurzemē nevis lielās, bet gan dižojas. Šī iela atjaunota un bruģēta šogad ap Jāņiem. Ēkai, kas iepretim redakcijai, ir skaisti restaurētas durvis. Agrāk šī bijusi daļa no Ventpils ielas – no paša senākā Kuldīgas tirdzniecības ceļa, kas tirgus laukumu savienojis ar Ventpils ostu, jo 40 gadu pilsēta Goldingena bijusi neformāla Kurzemes hercogistes galvaspilsēta. Šeit turēts galvenais tirgus, te bijusi rāte, te noteikti likumi un cenas. Ventpils osta bijusi tāds *pie-*

dēklītis. Tagad jau ventspilnieki to ne pārāk labi grib atzīt – viņiem šķiet, ka bijis otrādi, smeļ Inga.

Visu regulējis Ventas līmenis, un precēs pa upi vestas tik tālu, cik vien tuvu pilsētai varēts piebraukt. Tagad Venta ir sekla, bet tāda tā bijusi arī toreiz – 17. gadsimtā, tāpēc daļu preču vajadzējis vest arī pa sauszemi. Vairāk veda tadēļ, ka tā bija lētāk, jo, vedot pa upi, vairākās vietās bija jānomaksā muiža. Senais tirdzniecības ceļš tagad sadalījies vairākās ielās: tās ir Ventpils iela, 1905. gada iela, Raiņa iela un Tirgus iela, kur blakus arī tirgus placis.

Kaķi un bumbierenes

↑ Kliņģeru iela. Kad beidzās privatizācija un cilvēki varēja atgūtos īpašumus atjaunot, viņi sākuši ēkās likt tos materiālus, kas bija modē 90. gados, piemēram, plastmasas logi, poļu metāla durvis. Tad ķērās klāt sarkanajiem dakstiņu jumtiem, to vietā klājot metālu vai citu materiālu, un mīļākās krāsas toreiz jumtiem bijušas gaiši zaļa, zila un lillā. Kā viens no lielākajiem pilsētas glābējiem tiek minēts arhitekts Aldis Orniņš, jo panākti vecpilsētas apbūves noteikumi, ka, īsi sakot, te nedrīkst remontēt un būvēt – drīkst tikai restaurēt. Šajā ieliņā vēl ir ēkas, kas savu restaurāciju joprojām gaida.

→ Kuldīgas Sv. Dievmātes patvēruma pareizticīgo baznīca. Gide ekskursantiem jautā: „No kāda materiāla baznīca celta?” Vairums atbild, ka no sarkaniem ķieģeļiem. Arī mēs – tas taču redzams! Bet tā nav pareizā atbilde. Ēka esot no betona, un ķieģeļi virsū uzzīmēti... Arī mums tas ir pārsteigums.

80 procentu – vietējie

Uz jautājumu, kāda bijusi aizvadītā tūrisma sezona, I.Trumsiņa atbild: „Fantastiska! Labāka, nekā cerēju. Liels pārsteigums: domāju, ka ar *busu* brauks 80% ciemiņi un 20% kuldīdznieku, bet izrādījās otrādi. Populāri bija jubileju braucieni, arī ekskursijas ar jautājumiem: „Kur esmu strādājis?”, „Kur esmu dzīvojis?” utt. Gandarījums ir tad, kad cilvēkiem patīk un ekskursija beidzas ar aplausiem.” Ja apstākļi ļaus un būs pieprasījums, decembrī *Rumbabuss* rosīsies Ziemassvētku noskaņās. Taču *Kurzemieks* dodas lielākas un mazākas ieliņas iepazīt rudens izskaņā.

Saudzīgā un sulīgā leģenda

Visām leģendām esot kāds vēsturisks pamatojums. Viena no tām ir par Otrā pasaules kara beigām, kad pēc kapitulācijas līguma parakstīšanas Kuldīga atbrīvota no Trešā reihā karaspēka, tomēr 1945. gada 9. maijā pilsēta bombardēta. Te nu ir divas leģendas. Saudzīgāka versija: atgadījies tehniska ķibe. Otrā – sulīgāka: padomju lidotāji kārtīgi nosvinējuši Uzvaras dienu un bumbas pilsētā trāpījušas divās vietās. Tagad tur ir divi parki: viens pie kultūras centra, otrs – 1905. gada ielā. Turīgu ebreju dzīvojamo māju rajons izdedzis. Pēc kara šajā ielā izveidots parks un novietots piemineklis 1905. gada revolūcijas notikumiem. Bet togad Kuldīgā nekas daudz neesot noticis, jo pilsētai sāpīgais ir 1919. gads.

Virzoties pa 1905. gada ielu, labajā pusē atrodas Kuldīgas bibliotēka, bet agrāk te bija ebreju lūgšanu nams jeb sinagoga. Daļai pilsētnieku vēl spilgtā atmiņā laiks, kad šeit atradies kinoteātris *Kurzeme*. Blakus ir Mākslas nams (agrāk mazais lūgšanu nams). Varam lepoties, ka Kuldīgā ir četras izstāžu zāles un visas var apmeklēt bez maksas.

← Vairums kuldīdznieku atceras savulaik zināmo kolorīto personāžu – Līgu Priedi. Mazajai sieviņai bijusi fenomenāla atmiņa – visus kuldīdzniekus viņa pazinusi pēc sejas un zinājusi, kurš kuram ir rads pēc vārda, uzvārda. Agrāk viņa te dzīvojusi. „Šis pagalmā Kliņģeru ielā ir pērle. Vēsturiska celtnē – 200 gadus vecais spīķeris – kalpo kā noliktava, malkas šķūnis, kam otrais stāvs pielāgots dzīvošanai. Pagalmā agrāk ebrejiem bija maizes ceptuve. Vasarā te skaisti: puķes sastādītas, zāle nopļauta. Neiztrūkstoša pilsētas detaļa ir izžautas bumbierenes un cita veļa. Pilsētnieki ir atsaucīgi, kaut gan vairāk vai mazāk ielienu privātā teritorijā. Kuldīga vispār ir dzīvais muzejs. Tagad tiek piedāvātas virtuālās tūres, var izmantot audiogidus, bet ekskursantiem vajag to smeķi, skatu, arī kādu kaķi un visam klāt vēl stāstu. Šajā pagalmā ir vismaz divi trīs kaķi. Un tie Kuldīgā ir pilnīgi visur. Skaidrs, ka viņi šeit ir bosi.”

← Tālāk virzāmieš pa Torņa ielu. Labajā pusē – atjaunotā E.Vīgnera Kuldīgas mūzikas skola, ko 55 gadus vadījusi Maruta Rozīte. Viņas vadībā bērnu koris *Cantus* guvis ļoti labus panākumus gan Latvijā, gan pasaules mērogā.

↑ Piestūrējam pie Kuldīgas tehnikuma. „Ēka visos laikos bijusi mācību iestāde. 19. gadsimtā šeit atvērta pirmā augstākā mācību iestāde – Baltijas skolotāju seminārs. Vēlāk darbojās Valsts Kuldīgas vidusskola, ko pārdēvēja par Kuldīgas Valsts ģimnāziju. Pēc Otrā pasaules kara te atradās Kuldīgas vidusskola, bet kopš 1989. gada – Kuldīgas 78. arodvidusskola, kas šodien ir Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums.” Netālu redzamas vecās slimnīcas korpusa paliekas, kas jau pārtop par mūsdienīgām telpām tehnikumam un par Mākslas akadēmijas filiāli. Blakus slejas Adatu tornis.

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības finansiālu atbalstu.

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 39. kārta

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Valsts galvaspilsēta, atrodas liča piekrastē. Ļoti strauji augoša – tur mīt gandrīz 80% valsts iedzīvotāju. Oficiāli par galvaspilsētu tā pasludināta 1971. gadā, kad iegūta neatkarība. Tur notiek daudzas augsta līmeņa sanāksmes: 2011. gadā 20. Pasaules naftas konference, 2012. gadā UNFCCC (ANO vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām) klimata sarunas, 2019. gadā – 140. Starptautiskā parlamentu savienības asambleja, bet nākamgad tur paredzēts rīkot FIFA Pasaules kausa izcīni. Tā ir zināma kā globāls finanšu un darījumu centrs; pilsētā ir atsevišķa teritorija pētniecībai un izglītībai; tā ir starptautisks sporta galamērķis – FIFA Pasaules kausa izcīņas stadions, baseini, kā arī pasaulē lielākais stadions ar kupolu, kurā vienlaikus var rīkot 13 dažādus sporta pasākumus. Kā šo pilsētu sauc?

Atbildi gaidām līdz 25. novembra 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

38. kārtas atbilde: Teide, Tenerifē sala, Spānija.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Inese Midrijāne, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Vineta Kondraņicka, Vilnis Bēniņš.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papēfīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas novadā.

39. jautājums

Fotogrāfija uzņemta 1928. gadā Kuldīgā. Kas tā par vietu?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 25. novembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

38. jautājuma atbilde: Valtaiku pilsdrupas Laidu pagastā.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ausma Kreidere, Daina Gerente.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk? Atrodi neatbilstības!

Konkursu atbalsta

Atbildes līdz 25. novembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgriezti no laikraksta, sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Indra Grandava, Daina Gerente.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 25. novembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik metru priežu vītnes par godu valsts svētkiem uzpina Kuldīgas komunālo pakalpojumu darbinieki?

Atbilde: Latvijas Universitātes izcilības skolā mācās trīs Skrundas vidusskolas audzēknes.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Daina Gerente.

Konkursu atbalsta veikals *Pindzele*.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Mīklu veidojusi **Daina Skribane**.

1	2	2		3		4	5	6	7	8	9
					10						
11				12				13			
			14			1					
15	3	16							17		
	18			19	20	21					
	22			23	4						24
25								26			9
				27					8		
28									29		
				30	7			31			
32	33							34		35	36
37					38	39			40		
			41						42		
43								44			
					45						
46	5							47	6		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Risinājumu gaidām līdz 25. novembrim.

Horizontāli. 1.Vertikāli padziļinājumi grāmatas muguras abās malās. 6.Dārdis. 10.Ārkārtīgi nozīmīgs, dārgs (pār.). 11.Diennakšu daļas. 13.Vilcienu stacija posmā Rīga–Tukums. 14.Mūzikā klasisks džeza skaņdarbs. 15.Kukurzņi (apv.). 17.Antonīms vārdam *īsa*. 18.Toksiskas vielas, kas jau mazās devās nāvējoši iedarbojas uz dzīvu organismu. 21.Receklveida produkts, ko iegūst no dažām jūras aļģēm. 23.Slavēna latviešu operdziedātāja (1976). 25.Govis bez ragiem. 26.Sākt dīgt (parasti par sēklām). 27.Veidot, taisīt. 28.Lokveidā saliekts veidojums (kā) sastiprināšanai, saturēšanai kopā. 29.Spurdze. 30.Latviešu dramaturgs, režisors (1975). 33.Jūrmalas pilsētas daļa. 34.Pakāpeniski sajūt siltumu. 37.Priekšmets kāda darba, darbības veikšanai. 40.Saliekto pirmā daļa ar nozīmi *gaisa, gaisa satiksmes*. 41.Angļu teātra un kino aktrise (1937). 43.Kazu apakšdzimtas sugas dzīvnieki. 44.Latgaļu pils un pilskalns tagadējā Cēsu un Priekule novadā. 45.R.Blaumaņa memoriālmuzejs. 46. Sengrieķu mitoloģijā divas pārdabiskas būtnes, briesmoņi ... un Haribda. 47.Vēžošanas piederums.

Vertikāli. 1.Māksliniecišķi darināti metāla rotājumi japāņu zobenu rokturiem, kas tiem piestiprināti ar zīda auklu. 2.Rokot, rakņājot (ko) radušies nelīdzenumi. 3.Aitas (poēt.). 4.Amerikāņu rakstnieka E.Hemingveja romāns *Kam skanēs ...*. 5.Veiklas, žiglas, straujas. 7.Pēc leģendas viens no dvīņubrāļiem, kas dibināja Romu. 8.Suņu vai briežu kamanas, ar kurām brauc ziemeļu apgabalos. 9.Domas, ieceres. 12.Grimst. 13.Izcirsta josla mežā, kas atdala kvartālus, audzes u.tml. lietas citu no cita. 16.Laika sprādis starp kādiem notikumiem. 17.Upīte Turcijas ziemeļrietumu daļā, pie kuras Maķedonijas Aleksandrs 334. g. p.m.ē. sakāva Dāriju. 19.Tropu mežastepe. 20.Plāns, šķeterēts, ļoti smalks līnu vai kokvilnas diegu audums. 21.Pavisam nepareizs. 22.Itāļu komponista Dž.Pučīni opera. 24.Zirga astes vai krēpju sari. 30.Pinnes, pūtītes, kas rodas strutaina ādas tauku dziedzeru un matu maisiņu iekaisuma dēļ. 31.Ungāru komponista I.Kalmāna operete. 32.Ķeblis (sar.). 33.Skumīgi. 35.Galda servēšanas piederums. 36.Viduslaikos Francijā izveidojies daudz balsīgas vokālās mūzikas žanrs. 38.Krievu komponista A.Borodina opera *Kņazs ...*. 39.Šķēri. 41.Slavēns Madrides futbola klubs. 42.Precētu sieviešu cepure (parasti no lina vai kokvilnas auduma).

Pareizā atbilde: AZBESTPAPĪRS – no malta azbesta un organiskajām saistvielām ar kokvilnas šķiedru izgatavots 0,2–1,5 mm biezs papīrs, ko lieto siltumizolācijai līdz 500 grādu temperatūrā, kā arī elektroizolācijai, antikorozīviem pārklājumiem, elektrolīzes iekārtu diafragmu izgatavošanai.

Atbildes

Horizontāli. 1.Mastaba. 6.Jogurts. 10.Lāpsa. 11.Skaldne. 12.Mediāna. 13.Neds. 14.Kodekss. 15.Aini. 18.Stepe. 20.Kaija. 22.Uzacs. 24.Skujenis. 25.Aerēmija. 27.Osājs. 29.Apops. 30.Izdot. 33.Loki. 34.Adenīts. 37.Ambi. 40.Nauarhs. 41.Nāburgs. 42.Teiči. 43.Abscess. 44.Sasmaka.

Vertikāli. 1.Masangs. 2.Standze. 3.Aids. 4.Alepo. 5.Spiķeris. 6.Jams. 7.Gads. 8.Reālija. 9.Stadijs. 16.Reverss. 17.Budēlis. 19.Tekss. 20.Kaira. 21.Akets. 23.Czjao. 26.Lobnazis. 27.Oklenda. 28.Ārkauss. 31.Damurga. 32.Teiksma. 35.Dēsts. 36.Tonis. 38.Irbe. 39.Obss.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Daina Gerente, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Vilnis Bēniņš.

Atmiņjumu, izgriezti no laikraksta, sūtīt uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemestiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcent's*.

PĀRDOD

Mēsli piekabi **TREJON 9T** ar vertikāliem klievētājiem. Tālr. 26179996.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briķetes (165 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (70 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 160 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 2654462.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezum **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 28766158.

Sausu alkšņa **MALKU**. Tālr. 26383529.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Skaldītu **MALKU** krāmētā veidā, ātra piegāde. Kravas cena: 120 EUR par trīs steriem. Tālr. 25607959.

Skaldītu un kluču **MALKU** krāmētā veidā, piegādi nodrošina. Tālr. 26632732.

SIVĒNUS. Tālr. 29143911.

12 mēn. vecas baltas un brūnas **DĒJĒJVISTAS**. Pērkot 10 gab. un vairāk, bezmaksas piegāde. Tālr. 24976880.

Svaigu **CŪKGAĻU** (svilinātu), min. daudzums: 1/4 (20 kg), 2,80 EUR/kg. Bezmaksas piegāde. Tālr. 28890462.

PĒRK

Investīciju fonds pērk mežu **ĪPAŠUMUS**, cirsmas un lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Tūlītēja samaksa – ātra īpašuma izvērtēšana. Tālr. 25396390.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Nopirkšu motociklu **JAWA** vai **IŽ-49**. Interesē arī rezerves daļas un dokumenti. Tālr. 27802708.

Vecu padomju lauku **TEHNISKO PASI** motocikliem **IŽ-350, IŽ-49, M1A, M-72, K-750, MT-9, MT-10, MSU, Zundapp, DKW, BMW**. Tālr. 25566059.

Z/s SMAIDAS pērk **MĀJĻOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **AIBI** iepērk gaļas šķirnes krustojuma bulļus, teles eksportam. Liellopus, jaunopus, teļus, jērus, zirgus kaušanai. Kautsvārā, dzīvsvārā. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

Briežu **RAGUS**, brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

Rīgas porcelāna rūpnīcas **SERVĪZES**. Tālr. 29954171.

KOLEKCIONĀRS pērk savai kolekcijai vecas grāmatas, kartītes un fotogrāfijas. Tālr. 25370706.

VAJADŽĪGI

SIA **AGROTEHNIKA** (46103004414) aicina darbā **VEIKALA NODAĻAS VADĪTĀJU**. Alga: no 900 EUR. CV lūdzam sūtīt e-pastā: agrotehnika.kuldiga@apollo.lv, tālr. 29495600

Atceries abonēt
Kurzemnieku!

LĪDZJŪTĪBAS

*Ne vairs zvaigžņu čuksti, vijņu šalkoņa,
Kurai kā pie saules bērni turas klāt.
un vārdi nepateiktie, domas, sapņi
ir pārvērtušies dziļā
klusumā.*

/J.Bariss./

Skumju brīdī esam kopā ar SANDRIŅAS tuviniekiem, viņu aizsaulē aizvadot.

Zivertu ģimene

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, NORMUNDU PIRO zaudējot.

Kaimiņi Lapeglu ielā

*Un pēkšņi tās klusums,
ka saule apstājas debesmalā
un arī stāv, elpu aizmūrējusi.*

/I.Ziedonis./

Izsakām klusus mierinājuma vārdus Oksanai un Anastasijai, māmiņu un vecmāmiņu zaudējot.

Aivars, Gaida, Jānis

*Visi koki līdumā,
Ābelītes vien navaid;
Visi radi istabā,
Māmuliņas vien navaid.*

/T.dz./

Skumju brīdī esam kopā ar Anastasiju, vecmāmiņu aizsaulē aizvadot.

Alsungas pamatskolas 9. klases skolēni un audzinātāja

*Kā putni aiziet dusēt
Gar vakara debess malu,
Tā aiziet mūsu mīļie
Uz kluso mūžības salu.*

/K.Skalbe./

Izsakām līdzjūtību Māriņai Meirei, māsu mūžībā pavadot.

Skruandas ātrās palīdzības kolektīvs

*Kas smagāks vēl var būt, pa dzīves
taku ejot,
Kā atdot zemei to, kas sirdij tuvs
un dārgs.*

/I.Lasmanis./

Visdziļākā līdzjūtība mūsu kolēģei Ksenijai Eidemanei, māmiņu aizsaulē aizvadot.

SIA **Kuldīgas komunālie pakalpojumi** kolektīvs

*Tu katram viena, tikai viena,
Kurai kā pie saules bērni turas klāt.
Tāpēc ir tik grūti, skujām birstot,
Uz mūžu zemei tevi atdot, māt!*

/K.Apškrūma./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ksenijai Eidemanei un tuviniekiem, māmuliņu zaudējot. Viņa vienmēr jūs pieskatīs no debesīm.

Cakulu ģimene

*Atvadu brīdī raud pelēka diena,
Krāsainās lapas sedz noietās takas.*

/N.Dzirkale./

Visdziļākā līdzjūtība Svetai, brāli zaudējot.

Ruta, Ilmārs, Valda, Romāns

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.*

/O.Lisovska./

Domās esam ar tevi, Marika, tēti mūžībā pavadot. Līdzjūtība tev un taviem mīļajiem.

Tavas bērniņas draudzenes – Iveta, Līga, Daiga, Māriņa, Inga

*Vairs manis neesot,
Ak, neticiet, es esmu
Ar jums, starp jums
Ar maigo ziedu dvesmu
Ik rasas pilienā, kas saulē lās,
Gan jūsu sirdīs, domās, atmiņās.*

/I.Rudene./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību JEĻENAS ŠĒNIŅAS tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

SIA **Merkurīta** kolektīvs

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mirdz.*

/M.Jansone./

Izsakām dziļu līdzjūtību JEĻENAS ŠĒNIŅAS tuviniekiem, viņu zaudējot.

Apsardzes kolektīvs

*Rokām, kuras vienmēr prata
Tik daudz veikt un padarīt,
Atpūtu ļauj vēlēt vieglu,
Ļauj tām paldies pasacīt.*

/J.Sirmbārdis./

Vieglas smiltis ZINTAI LILIJAI LEZDKALNEI, aizsaulē aizvadot.

Sērojošā māsa Zigrīda ar ģimeni Jaunielgavā

*Sauciet, vēji, klusi, klusi,
Dvēselīte aizmugusi,
Saulas vējos aizgājusi.*

Izsakām līdzjūtību Lezdkalnu ģimenei, ZINTU aizsaulē pavadot.

Lilija, Alda, Rudīte, Aldis

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skuijiņa./

Skumstam kopā ar Alīdu, māsu LAIMU pavadot mūžības ceļā.

Daina, Līga, Arvīds, Aija, Dzidra

*Es tagad aizeju, bet ne jau prom,
Es aizeju tepat –
Ar citām puķēm, citu sauli,
Ar citu zemi parunāt.*

/M.Zviedre./

Skumju brīdī esam kopā ar Ināru, dzīvesdraugu mūžībā pavadot.

SDK **Kuldīdznieks**

*Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Aigaram, no mammas atvadoties.

Rudzāti, Tīrumi, Kramēni

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mirdz.*

/M.Jansone./

Dziļās sērās paziņojam, ka 2021. g. 18. novembrī aizsaulē devies mūsu mīļais **BERNARDS MEIKŠĀNS**. Sērojošie piederīgie

KONSULTĒJIES KULDĪGĀ

KULDĪGAS SLIMNĪCĀ, AIZPUTES IELĀ 22 KONSULTĒS UN PIENĒMS PACIENTUS ĀRSTI:

3. DECEMBRĪ

Dr. **INTS ŪDRIS**
"Veselības centrs 4" filiāles
"Baltijas Vēnu klīnika" asinsvadu ķirurgs,
flebologs. Klīnikas vadošais speciālists.
RAKUS asinsvadu ķirurgs.

CENAS:
Flebologa konsultācija+
kāju vēnu
DUPLX
sonogrāfija
40 EUR

10. DECEMBRĪ

Dr. **VITA PRIEDĪTE**
"Veselības centrs 4"
dermatoloģe.

Dermatologa konsultācija:
35 EUR
Optiskā dermatoskopija:
10 EUR

Pieraksts pa tālr.: **27 866 655**

darba dienās
9:00-17:00

DAŽĀDI

TELPU REMONTDARBI, demontāža, būvgružu aizvešana, materiālu piegāde. Tālr. 22407371.

ZIEMAS RIEPAS (par viszemākajām cenām Kuldīgā) un montāža, arī sestdienās. Tālr. 26669624.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tālr. 25731315.

Ātri un lēti ierīkojam **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29605105, 28205914.

Lāzermedicīnas **klīnika**

Kuldīgas Veselības centrā, Ventspils ielā 12, **proktologa un vēnu ārsta pieņemšana trešdien, 1. decembrī**.

Pieņems Dr. Mauriņa Lāzermedicīnas klīnikas

ĶIRURGS, FLEBOLOGS, PROKTOLOGS Dr. INTS BRUŅENIEKS.

Iepriekšēja pieteikšanās ārsta **maksas** konsultācijai pa tālruni: 67374747.

Ar klīnikas privilēģiju karti pieņemšanai **ATLAIDE!**

SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsmu atlikumus, šķeltojamu materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārīa)

Esī mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** **iesniedz ērti no sava datora**
307.lv

INTERESANTI

Vai uz Marsa būtu droši?

Kalifornijas universitātes zinātnieki ASV aprēķinājuši, ka cilvēki varētu doties uz Marsu, taču ceļojums kopumā nedrīkstētu pārsniegt četrus gadus. Kaut gan ir tehnoloģiskas un drošības problēmas, vislielākos draudus rada radiācija, atrodoties tik tuvu Saulei, dažādām zvaigznēm un citām galaktikām. Turklāt ceļā jānodar pareizajā laikā – tā sauktajā solārajā maksimumā, kad Saules radiācija ir visstiprākā, jo tā atvairā kaitīgāko radiāciju no citām galaktikām. Vienā virzienā Marsu var sasniegt deviņos mēnešos, tāpēc kopējais ceļojums var ietilpt divos gados. Aprēķināts, ka pēc četriem gadiem astronautiem sāktos dažādu orgānu bojāeja. Svarīgs ir kosmosa kuģa materiāls: ja tas par plānu, radiācija iziet cauri, taču, ja par biezu, kosmonauts apdraud sekundārā radiācija, kas uzkrājas kuģī.

SEN

Zviedru tresta finiera rūpniecība Kuldīgā

Zināmā mērā uz šīs rūpniecības dibinās Kuldīgas labklājība, jo tur nodarbināti ap 300 cilvēku, kuri izpelna arī tagadējos laikos vīrieši ap 4 Ls un sievietes ap 2 Ls dienā. Runā, ka pie tagadējās tirgus konjunktūras zviedriem izdevīgāk esot izmaksāt algas kādu gadu uz priekšu un tad fabriku slēgt, bet viņi negrib pavairot bezdarbu un zaudēt grūti iekarotos tirgus Vācijā un Anglijā. Zviedru trešā fabrika, bijušais *Vulkāns*, ir tik spēcīgi un moderni iekārtota fabrika, kādas otras neesot pat visā Eiropā. Fabrikai ir pašai sava 600 zirgspēku elektriskā stacija, kas ir sešreiz stiprāka kā Kuldīgas spēkstacija, kura apkalpo visu pilsētu. Ventas krastā izbūvēta mērcētava 1200 m² lielumā, kur ūdeni ar tvaiku sakarsē līdz 50 grādiem. Tvaiku pievada no fabrikas pa 300 m garu cauruli. Šinī baseinā atkausē sasalušos blūkus, kurus no Ventas koku dārza automātiski ceļ krastā. Blakus ierīkots kokmateriālu laukums kvadrāt kilometra platībā. Kokmateriālu kaudzes paceļas pat divstāvu mājas augstumā. Fabrikā ir septiņas koku apstrādāšanas nodaļas, milzu zāģētava. Strādā arī pašai fabrikai piederoša tipogrāfija, izgatavodama sērkociņu etiķetes. Bet ķīmiskā laboratorija inženiera ķīmiķa Strauberga vadībā izdara pētījumus finiera līmju pagatavošanai. Visu šo grandiozo rūpniecību apkurina vienīgi no koku atkritumiem. Ļoti smags un dārgs izznāk eksportējamo materiālu transports. Kuldīgai nav dzelzceļa. Transports no Kuldīgas uz Liepāju izmaksā tikpat, cik no Liepājas līdz Hamburgai vai Londonai. Un tomēr zviedru trests strādā.

Kuldīgas Ziņas

Šķērsliete un fantezija: Kuldīgā, Dienvidu ziņas, Nr. 5, Prekšdienas, 26. februāri 1932. g., I. gads.

Kuldīgas Ziņas 1932. gada 26. februārī

Laikraksta *Kurzemnieks* kalendāru 2022. gadam var iegādāties:

- * Zvaigznes grāmatnīcā;
- * J.Rozes grāmatnīcā;
- * veikalā *Dārziņš*;
- * redakcijā.

„Kurzemnieku” decembrim var abonēt

līdz 26. novembrim:

- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā un www.abone.pasts.lv (ietaupot 1,50 eiro).

Laikraksta *Kurzemnieks* redakcija klientus klātienē apkalpo katru darbdienu no 9.00 līdz 12.00.

APTAUJA

Kā gribam dzīvot Eiropā

Aptauju cikls *Desmit idejas par Eiropu* ir daļa no plašāka pasākuma – konferences par Eiropas nākotni, kuras mērķis ir uzzināt iedzīvotāju viedokļus par to, kādu viņi vēlas redzēt Eiropas Savienību (ES) nākotnē. Informācijas tīkla *Europe Direct* Kuldīgas biroja komanda ir sagatavojusi desmit aptaujas, un katra vēltā kādai konferences tēmai (vide, veselība, migrācija, digitālā transformācija u.c.). Sākot ar šodien, katru otrdienu feisbuka kontā *Europe Direct Kuldīga* tiks publicēta saite uz tiešsaistes aptauju, kurā tās dalībnieki varēs vērtēt deviņas idejas, ko piedāvājuši citi konferences dalībnieki, kā arī pašierakstīt vienu – desmito. Katrai aptaujai būs uzaicināts kāds vērtētājs, kurš atlasīs labākās idejas un vienai piešķirs balvu. Savukārt cikla noslēgumā (jeb 10. aptaujā, kas notiks no 25. līdz 28. janvārim) visu iepriekš notikušo aptauju labākās idejas piedalīsies publiskā

balsojumā, un visvairāk balsu ieguvušās idejas autors iegūs galveno balvu – dāvanu karti 100 eiro vērtībā.

Cikla pirmā aptauja vēltā klimata pārmaiņām un videi (saite – <https://forms.gle/v4UiqncPzpzXuHPq8>), un šai tēmai vēltās idejas vērtēs vides aktīvistu un neformālās izglītības mācību vadītāja Linda Ulāne no Liepājas biedrības *Radi vidi pats*.

Visas idejas, kas tiks iesniegtas līdz 26. novembra 23.59, piedalīsies konkursā, un, kad Linda būs ar tām iepazīsies, Kuldīgas birojs viņu aicinās uz videosarunu, lai paziņotu ideju, kas ieguvusi balvu.

Visi ieteikumi tiks apkopoti un

iesniegti arī konferences digitālajā platformā Futureu.europa.eu.

Sagaidāms, ka līdz nākamā gada pavasarim konference nāks klajā ar secinājumiem, kuros būs dotas norādes par Eiropas iedzīvotāju vēlmēm. Savukārt Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Komisija ir apņēmušies tās uz klausīt un savas kompetences robežās sekot ieteikumiem līdzī.

Europe Direct centru tīkls darbojas visā Eiropā, informē par nozīmīgākajām ES aktualitātēm un veido būtisku saikni starp ES institūcijām un iedzīvotājiem. Šo centru, tostarp Kuldīgas biroja, darbību finansiāli atbalsta Eiropas Komisija.

JAUNS KONKURSS

Mini, mini mikliņu!

Tās ir mīklas, ko pagājušā gadsimta 30. gados pierakstījuši un Folkloras krātuvei iesūtījuši skolēni. Tieši šīs ir no kādreizējās Gudenieku sešklasīgās pamatskolas audzēkņu pierakstiem (LFK 1208).

Līdzīgi kā ar tautasdziesmām: dažas zina gandrīz visi, citas daudz dziļākā, intīmākā slānī glabājas kā dārgakmeņi. Arī šeit būs mīklas, kuras noteikti jau zināsi, un tādas, par kurām jāpadomā ilgāk. Seni darbarīki, darbi, kādu šodien vairs nav, mājas iekārtojums, saimniecība – lielākā daļa lietu vai parādību ir tikai atmiņās vai filmās un Brīvdabas muzejā redzēta. Mini nu!

Nosacījumi

Katru nedēļu jāatmin piecas mīklas, mēnesī – 20. Katra mēneša uzvarētājs saņems redakcijas veicināšanas balvu – suvenīru ar *Kurzemnieka* logo. Bet pēc trim mēnešiem vienam tiks lielā balva. Ja pareizi būs atminējuši vairāki, uzvarētājs tiks izlozēts.

Atbildes sūtīt līdz 26. novembrim e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

1. Mazs stabiņš sūnās, plauktiņš virsū.
2. Akmeņu kājas, koku rumpis, salmu cepur' galvē.
3. Divi pliki trinās.
4. Nevienu neesmu skumdinājis, bet daudzus raudinājis.
5. Citam kož, pats brēc.